

รายงานการประชุม
คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ครั้งที่ 4/2541
วันพฤหัสบดีที่ 20 สิงหาคม 2541
ณ ห้องประชุมกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ชั้น 2

กรรมการผู้มาประชุม

1. นายปองพล	อดิเรกสาร	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	ประธานกรรมการ
2. นายสุทธิพร	จิระพันธุ์	รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (แทนปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์)	กรรมการ
3. นายยรรยง	พวงราช	ที่ปรึกษากฎหมายกระทรวงพาณิชย์ (แทนปลัดกระทรวงพาณิชย์)	กรรมการ
4. นายจาตุร	อภิชาติบุตร	นักปกครอง 9 (แทนปลัดกระทรวงมหาดไทย)	กรรมการ
5. นายสมเกียรติ	ภู่งชัยฤทธิ์	ผู้อำนวยการกองสัมปทาน (แทนปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม)	กรรมการ
6. นายธรรมรัตน์	รุจิราวังศ์	นักวิชาการสัตวบาล 7 (แทนอธิบดีกรมปศุสัตว์)	กรรมการ
7. นายกมลวัฒน์	วิเศษศิริ	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่ (แทนอธิบดีกรมป่าไม้)	กรรมการ
8. นายพิสิษฐ์	อุไรวงศ์	เจ้าหน้าที่บริหารงานประมง 7 (แทนอธิบดีกรมประมง)	กรรมการ
9. นายปรัชญา	ธัญญาดี	นักวิชาการเกษตร 9 (แทนอธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน)	กรรมการ
10. นางสาวอรุณี	เจริญศักดิ์ศรี	นักวิชาการเกษตร 7 (แทนอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร)	กรรมการ

11. นางเจียมใจ อักษรมัต	นักวิชาการสหกรณ์ 7 (แทนอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์)	กรรมการ
12. นางสาวนีย์ วรพาณิชย์	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 7 (แทนเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร)	กรรมการ
13. นายสุกิจ จงสถิตเสถียร	หัวหน้าฝ่ายการสาธารณะ (แทนอธิบดีกรมการปกครอง)	กรรมการ
14. นายจีระ กาญจนศักดิ์	นักวิชาการพัฒนาชุมชน 8 (แทนอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน)	กรรมการ
15. นางบุญศรี สว่างแจ้ง	หัวหน้าฝ่ายควบคุมที่ดินของรัฐ (แทนอธิบดีกรมที่ดิน)	กรรมการ
16. นายปราโมทย์ โพธิ์วัดอุตรม	หัวหน้างานทะเบียนที่ดิน (แทนอธิบดีกรมประชาสัมพันธ์)	กรรมการ
17. นายณัฐวุฒิ ชุ่มสุวรรณ	รองอธิบดีกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม (แทนอธิบดีกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม)	กรรมการ
18. นางสาวจิราภา อุ่มมนุษยชาติ	เจ้าหน้าที่จัดผลประโยชน์ 8 (แทนอธิบดีกรมธนารักษ์)	กรรมการ
19. นางกัลยา อ่อนจันทร์	นักวิชาการคลัง 7 (แทนอธิบดีกรมบัญชีกลาง)	กรรมการ
20. นายพงษ์ศิลป์ คงมาลัย	ผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนที่ดิน (แทนผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร)	กรรมการ
21. ศาสตราจารย์โสภณ ทองปาน	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
22. นายสมพงษ์ ล้วนทอง	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
23. นางศุภศิริ โพธิ์แมนกุล	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
24. นายเล็ก กุดวงศ์แก้ว	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
25. นายเฉลิม วงศ์อนันต์	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
26. นายवाद พาแก้ว	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
27. นายกำธร เชื้อสุวรรณ	นิติกร 9 ชช. (แทนเลขาธิการ ส.ป.ก.)	กรรมการและ เลขานุการ

กรรมการผู้ไม่มาประชุม

1. อธิบดีกรมชลประทาน		ติดตามการ
2. ผู้อำนวยการสำนักงานปริมาณ		ติดตามการ
3. ประธานคณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกรแห่งประเทศไทย		
4. ประธานชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย		
5. นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา	ผู้ทรงคุณวุฒิ	
6. นายชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์	ผู้ทรงคุณวุฒิ	ติดตามการ
7. นายปรีชา ทองคำ	ผู้แทนเกษตรกร	

ผู้เข้าร่วมประชุม

1. นายจำนงค์	โพธิสาร	ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
2. นายวีระพล	อดิเรกสาร	ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
3. นายวิทยา	คุณปลื้ม	เลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
4. นายสมชาย	คูวิจิตรสุวรรณ	อัยการผู้เชี่ยวชาญ ช่วยราชการ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
5. นางสาวนศรี	ไชยมงคล	ผู้ตรวจราชการ ส.ป.ก.
6. นายเสมอ	กลิ่นเกล	เลขานุการกรม
7. นายไพโรจน์	โลกนิม	ผู้อำนวยการกองนิติการ ส.ป.ก.
8. นายรัชชัย	สำโรงวัฒนา	ปฏิรูปที่ดินจังหวัดสระบุรี
9. นายจำลอง	จันทร์อินทร์	ปฏิรูปที่ดินจังหวัดเชียงราย
10. นายวิทยา	ประจันตะเสน	นิติกร 8 ส.ป.ก.
11. นางสาวสุนันท์	อังกะโต	เจ้าหน้าที่กระทรวงมหาดไทย
12. นางสาวภิรมย์	จันทร์วงษ์	เจ้าหน้าที่กรมบัญชีกลาง
13. นางสาวน้ำเพชร	วงศ์ประทีป	เจ้าหน้าที่กรมบัญชีกลาง
14. นายสัจจาธร	นาคนิม	เจ้าหน้าที่กรมทรัพยากรธรณี
15. นายวิทยา	วงจำรัส	เจ้าหน้าที่กรมที่ดิน
16. นายจำลอง	ปิ่นดวงค์	เจ้าหน้าที่กรมทรัพยากรธรณี

17. นางสาวรรณา	สีละพัฒน์	เจ้าหน้าที่กองเกษตรสารนิเทศ สป.กษ.
18. นายพิชิต	แก้วนิสัย	เจ้าหน้าที่กองเกษตรสารนิเทศ สป.กษ.
19. นายเดชา	วิลาวรรณ	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
20. นายสุเมธ	นามี	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
21. นายประมุข	ทองศิริพงศ์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
22. นายสายัณต์	ธนุรัตน์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
23. นางเปรมจิต	สังขพงษ์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
24. นางศรีประไพ	เลิศวิริยจิตต์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
25. นางชนบศรี	สรรค์คุณากร	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
26. นางสุภาพรรณ	สิทธิเสรีชน	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
27. นางวัลวิศา	สุวรรณวัฒนะ	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
28. นางสาวนภาพรณ	อยู่ประยงค์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
29. นายพิชัย	สกุลชิม	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
30. นางทิพวรรณ	เคาวางกูร	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
31. นางพรนิภา	ประสมสิทธิ	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
32. นางสาวนิตยา	ผิวเหลือง	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
33. นางสาวาร	ดิษฐากรณ์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
34. นายพงษ์ทอง	แก้วรักษา	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
35. นางสาวจุฑาสิณี	ข้าวิไล	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
36. นายธีระ	มหาวงค์นันท์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
37. นายศรีโรจน์	จิรวัดณ์จรรยา	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
38. นางสาวิตรี	ชนิตย์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
39. นางอรวินท์	เลาหะนันท์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
40. นางมะลิวัลย์	ไกรสวัสดิ์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
41. นายสามารถ	จุลศรี	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.

เริ่มประชุมเวลา 9.30 น.

ระเบียบวาระที่ 1 เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

ไม่มี

ระเบียบวาระที่ 2 รับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ครั้งที่ 3/2541 วันที่ 16 กรกฎาคม 2541

มติคณะกรรมการ รับรองรายงานการประชุม โดยไม่มีข้อแก้ไข

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 ร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เรื่อง การให้ความ
ยินยอมในการนำทรัพยากรธรรมชาติในเขตปฏิรูปที่ดินไปใช้ประโยชน์ตาม
กฎหมายอื่น พ.ศ.

เรื่องเดิม

1. ส.ป.ก. ได้นำแนวทางการให้ความยินยอมในการนำทรัพยากรธรรมชาติในเขตปฏิรูปที่ดินไปใช้ประโยชน์ตามกฎหมายอื่น เสนอคณะกรรมการพิจารณาในการประชุมครั้งที่ 1/2541 เมื่อวันที่ 17 เมษายน 2541 และคณะกรรมการได้มีมติอนุมัติแนวทาง และรับหลักการตามร่างระเบียบที่เสนอ โดยให้กรรมการได้นำรายละเอียดไปศึกษาก่อนและให้ ส.ป.ก. นำเสนออีกครั้ง

2. ในการประชุมคณะกรรมการ ครั้งที่ 3/2541 เมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2541 ที่ประชุมได้พิจารณาร่างระเบียบคณะกรรมการ เรื่องการให้ความยินยอมในการนำทรัพยากรธรรมชาติในเขตปฏิรูปที่ดินไปใช้ประโยชน์ตามกฎหมายอื่น พ.ศ. แล้ว ปรากฏว่าได้มีการทูลถามหลายท่านได้เสนอข้อคิดเห็นและให้ข้อสังเกตหลายประเด็น ดังนี้

(1) ส.ป.ก. ควรตรวจสอบรายละเอียดอีกครั้งหนึ่งว่า ร่างระเบียบดังกล่าวสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญหรือไม่ ทั้งนี้เพราะ รัฐธรรมนูญได้กำหนดให้องค์การส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่ค่อนข้างมาก

(2) การนำร่างระเบียบดังกล่าวไปใช้อาจมีผลกระทบต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ จึงควรพิจารณาให้รอบคอบก่อนอนุมัติใช้ระเบียบดังกล่าว

(3) ข้อความในหมวด 2 ข้อ 8 (1) อาจจะยังไม่สมบูรณ์ จึงควรพิจารณาเพิ่มเติมข้อความเกี่ยวกับพื้นที่ที่จะพิจารณาให้ความยินยอม จะต้องเป็นพื้นที่ที่ได้ผ่านการดำเนินการระหว่าง ส.ป.ก.และกรมป่าไม้ ตามข้อตกลงแนวทางปฏิบัติร่วมกันแล้วให้นำมาปฏิรูปที่ดินได้

ข้อ 8 (2) เป็นการเน้นการใช้ดุลยพินิจในการพิจารณาซึ่งเห็นว่าไม่น่าจะถูกต้องเพราะเป็นลักษณะนามธรรม จึงควรที่จะได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณา

(4) การนำระเบียบไปใช้ปฏิบัติจะต้องคำนึงถึงการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมากกว่าการปฏิรูปที่ดินด้านอื่น ๆ

(5) ก่อนการพิจารณาอนุญาตตามร่างระเบียบ ควรจะกำหนดให้มีคณะกรรมการ ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ และเกษตรกรในพื้นที่เพื่อร่วมทำการพิจารณา กลับกรอรายละเอียด

(6) การกำหนดค่าตอบแทนของผู้รับคำยินยอม ซึ่งในร่างระเบียบมอบให้ ส.ป.ก.เป็นผู้พิจารณานั้น ในขั้นนี้เห็นว่าสมควรนำเสนอคณะกรรมการเพื่อพิจารณากำหนด ทั้งนี้ เนื่องจากการพิจารณาของ ส.ป.ก.อาจจะยังไม่เหมาะสม เพราะต้องมีการพิจารณาค่าตอบแทนให้องค์การบริหารส่วนตำบลด้วย และเมื่อคณะกรรมการได้พิจารณากำหนดหลักเกณฑ์เรียบร้อยแล้ว เพื่อให้ ส.ป.ก.นำหลักเกณฑ์ไปปฏิบัติได้ คณะกรรมการอาจจะมอบหมายให้ ส.ป.ก.เป็นผู้กำหนดค่าตอบแทนในภายหลังได้

ที่ประชุมจึงได้มีมติให้ ส.ป.ก.รับเรื่องกลับไปพิจารณาทบทวนตามข้อสังเกตของคณะกรรมการ และให้ ส.ป.ก.นำเสนอคณะกรรมการพิจารณาอีกครั้งหนึ่งต่อไป

3. จากข้อคิดเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการดังกล่าว ส.ป.ก. ได้รับไปดำเนินการ ดังนี้

(1) ประเด็นว่า ร่างระเบียบ สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญหรือไม่

คุณพงศ์เทพ เทพกาญจนา ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับร่างระเบียบ คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เรื่อง การให้ความยินยอมในการนำทรัพยากรธรรมชาติในเขตปฏิรูปที่ดินไปใช้ประโยชน์ตามกฎหมายอื่น พ.ศ. ว่า

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มีบทบัญญัติหลายมาตราที่ให้ประชาชน ชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการการบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหลายมาตรา มาตราที่สำคัญได้แก่ มาตราดังต่อไปนี้

1. มาตรา 46 บุคคลซึ่งรวมกันเป็นชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมย่อมมีสิทธิอนุรักษ์หรือฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะหรือวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นและของชาติ และ

มีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

2. มาตรา 56 สิทธิของบุคคลที่จะมีส่วนร่วมกับรัฐและชุมชนในการบำรุงรักษาและการได้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและหลากหลายทางชีวภาพ และในการคุ้มครอง ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ดำรงชีพอยู่ได้อย่างปกติและต่อเนื่อง ในสิ่งแวดล้อมที่จะไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพอนามัย สวัสดิภาพ หรือคุณภาพชีวิตของตน ย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบอย่างรุนแรงต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมจะกระทำมิได้ เว้นแต่จะได้ศึกษาและประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม รวมทั้งได้ให้องค์การอิสระซึ่งประกอบด้วยผู้แทนองค์การเอกชนด้านสิ่งแวดล้อมและผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมให้ความเห็นประกอบก่อนมีการดำเนินการดังกล่าว ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

สิทธิของบุคคลที่จะฟ้องหน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรอื่นของรัฐ เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายตามวรรคหนึ่ง และวรรคสอง ย่อมได้รับความคุ้มครอง

3. มาตรา 59 บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับข้อมูล คำชี้แจง และเหตุผล จากหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น ก่อนการอนุญาตหรือการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมใดที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพ อนามัย คุณภาพชีวิต หรือส่วนได้เสียสำคัญอื่นใดที่เกี่ยวกับตนหรือชุมชนท้องถิ่น และมีสิทธิแสดงความคิดเห็นของตนในเรื่องดังกล่าว ทั้งนี้ ตามกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่กฎหมายบัญญัติ

4. มาตรา 290 เพื่อส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายบัญญัติ

กฎหมายตามวรรค 1 อย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

(1) การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในเขตพื้นที่

(2) การเข้าไปมีส่วนในการบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่นอกเขตพื้นที่เฉพาะในกรณีที่มีผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในพื้นที่ของตน

(3)

นอกจากมาตราสำคัญที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว ก็ยังมีมาตราอื่นเช่นมาตรา 60 และ มาตรา 79

ร่างระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เรื่อง การให้ความยินยอม ในการนำทรัพยากรธรรมชาติในเขตปฏิรูปที่ดินไปใช้ประโยชน์ตามกฎหมายอื่น พ.ศ. (ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า “ร่างระเบียบ”) เป็นการวางกฎเกณฑ์ที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อ เกษตรกรรม (ส.ป.ก.) จะอนุญาตให้บุคคลใดใช้พื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อการสำรวจ ใช้ หรือหา ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติซึ่งต้องได้รับอนุญาตตามกฎหมายอื่นอยู่แล้ว แต่เหตุที่ ส.ป.ก. ต้องให้ความยินยอมก็เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน การให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณา และการพิจารณาถึงผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อมและด้าน อื่น ๆ ซึ่งรัฐธรรมนูญให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ หมายถึง กำหนดไว้ในกฎหมายอื่นซึ่งเป็น กฎหมายหลักในรูปของพระราชบัญญัติหรือพระราชกำหนด ไม่ใช่กฎหมายระดับรองในรูปของ พระราชกฤษฎีกาหรือระเบียบเพราะคำว่ากฎหมายในรัฐธรรมนูญจะหมายถึงพระราชบัญญัติหรือ พระราชกำหนด ไม่หมายถึงกฎหมายระดับรอง โดยกฎหมายหลักสามารถกำหนดรายละเอียดให้ เหมาะสมกับการให้ใช้ประโยชน์แต่ละประเภทได้ และไม่จำเป็นที่จะต้องกำหนดไว้ในร่างระเบียบ อีก อันจะเป็นเหตุให้ต้องพิจารณาเรื่องเดียวกันซ้ำซ้อนโดยไม่จำเป็น

จึงมีความเห็นว่าร่างระเบียบสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแล้ว นอกจากนี้ในร่าง ระเบียบ ข้อ 8(3) ก็ยังกำหนดให้การให้ความยินยอมต้องได้รับความเห็นชอบจากสภาตำบลหรือ องค์การบริหารส่วนตำบลแห่งท้องถิ่นด้วย ซึ่งเป็นการให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้เข้ามาให้ ความเห็นในชั้นการพิจารณาของ ส.ป.ก. ด้วย

(2) ประเด็นการนำร่างระเบียบไปใช้อาจมีผลกระทบต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมใน พื้นที่ จึงควรพิจารณาให้รอบคอบก่อนอนุมัติใช้ระเบียบ

ส.ป.ก.ขอเรียนว่า หลักการของร่างระเบียบเป็นการให้ความยินยอมใช้พื้นที่ ในเขตปฏิรูปที่ดิน ซึ่งผู้ขอความยินยอมจะต้องได้รับอนุญาตตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องด้วย กล่าวคือ หากเป็นการขอความยินยอมใช้พื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดิน เพื่อการทำเหมืองแร่ก็จะต้องได้รับ อนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยแร่ ซึ่งจะมีมาตรการควบคุมเกี่ยวกับผลกระทบสิ่งแวดล้อม ความ ยินยอมของราษฎรในพื้นที่ ข้อกำหนดให้วางหลักประกันเพื่อป้องกันความเสียหาย ฯลฯ เป็นต้น

(3) ส.ป.ก.ได้ปรับแก้ไขร่างระเบียบ ในหมวด 2 ข้อ 8(1) จาก “ไม่เป็นพื้นที่ซึ่งได้กันออกและส่งคืนกรรมป่าไม้แล้ว หรือไม่อยู่ในบริเวณที่ ส.ป.ก. ได้กันไว้เป็นพื้นที่ป่าในเขตปฏิรูปที่ดิน” เป็น

“ต้องเป็นพื้นที่ซึ่งกรรมป่าไม้และสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้ตรวจสอบตามข้อตกลงแนวทางปฏิบัติร่วมกันแล้วหรือไม่อยู่ในบริเวณที่ ส.ป.ก.ได้กันไว้เป็นพื้นที่ป่าในเขตปฏิรูปที่ดิน”

ส่วนข้อความในข้อ 8 (2) ว่า “ไม่เป็นบริเวณที่มีพิพาทสนธิสัญญาอันควรรักษาไว้” ซึ่งคณะกรรมการเห็นว่าเป็นการใช้ดุลยพินิจในการพิจารณา แต่ควรกำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณา นั้น ส.ป.ก.ได้นำไปปรับแก้ไขร่างระเบียบ ข้อ 8(2) โดยเพิ่มข้อความว่าโดยความเห็นของสภาตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งท้องถิ่น

(4) ประเด็นเรื่องการนำระเบียบไปใช้ปฏิบัติจะต้องคำนึงถึงการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมากกว่าการปฏิรูปที่ดินด้านอื่น ๆ

ส.ป.ก.ขอเรียนว่า พื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดิน ซึ่งจะพิจารณายินยอมให้ใช้ตามระเบียบนี้ จะต้องเป็นพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมต่อการประกอบเกษตรกรรม หรือมีศักยภาพทางแร่สูง และภายหลังจากการยินยอมให้ใช้ที่ดิน ผู้รับความยินยอมจะต้องปรับสภาพที่ดินให้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ทางการเกษตรได้ เช่น ทำเป็นแหล่งน้ำ เป็นต้น

(5) ประเด็นการกำหนดให้มีคณะกรรมการ ซึ่งประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ และเกษตรกรในพื้นที่เพื่อร่วมทำการศึกษาลักษณะรายละเอียด

ส.ป.ก.ขอเรียนว่า ตามขั้นตอนของระเบียบ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดจะต้องไปตรวจสอบพื้นที่ และนำเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิจารณาให้ความเห็นก่อนส่งเรื่องให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พิจารณาศักยภาพการใช้ประโยชน์ในที่ดิน ซึ่งในขั้นการพิจารณาให้ความเห็นของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด อาจแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญในด้านนั้น ๆ เช่น ทรัพยากรธรณีประจำท้องที่ และตัวแทนเกษตรกรในพื้นที่ร่วมตรวจสอบและกลั่นกรองเรื่องก่อนนำเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณา ซึ่งส่วนนี้ ส.ป.ก.จะนำไปกำหนดในแนวทางปฏิบัติตามระเบียบ และได้แจ้งให้จังหวัดดำเนินการต่อไป

(6) ประเด็นเรื่องการกำหนดค่าตอบแทน ซึ่งที่ประชุมเห็นว่าสมควรนำเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณากำหนด เนื่องจากการพิจารณาของ ส.ป.ก.อาจยังไม่เหมาะสม เพราะต้องมีการพิจารณาค่าตอบแทนให้องค์การบริหารส่วนตำบลด้วย

ส.ป.ก.ได้นำไปปรับแก้ไขร่างระเบียบ ข้อ 14 แล้ว เป็นดังนี้

“ก่อนออกหนังสือยินยอม ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเรียกให้ผู้ยื่นคำขอวางหลักประกัน และชำระค่าตอบแทนการใช้ที่ดินตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และอัตราที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนด ทั้งนี้ จำนวนค่าตอบแทนที่จะเรียกเก็บจากผู้ได้รับหนังสือยินยอมจะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมด้วย”

ความเห็น ส.ป.ก.

ร่างระเบียบที่เสนอ เป็นการพิจารณาให้ความยินยอมใช้พื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดิน โดยผู้รับความยินยอมจะต้องไปขออนุญาตตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องด้วย ดังนั้น นอกจากผู้รับความยินยอมจะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขต่าง ๆ ที่กำหนดในหนังสือยินยอมแล้ว ยังจะต้องอยู่ภายใต้ข้อกำหนดและเงื่อนไขตามกฎหมายอื่นด้วย เช่น ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ร.บ.แร่ ฯลฯ เป็นต้น เช่น การจัดทำรายงานวิเคราะห์ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมการประกอบกิจการภายใต้ข้อกำหนด และการกำกับของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายนั้น แต่หากผู้ยื่นไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายอื่นจะไม่ได้หนังสือยินยอมให้ใช้พื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดิน หรือกรณีถูกเพิกถอนหนังสืออนุญาตตามกฎหมายอื่น หนังสือยินยอมให้ใช้พื้นที่ก็จะสิ้นสุดลง

คำขอ

ขอให้คณะกรรมการ พิจารณานุมัติให้ใช้ร่างระเบียบตามร่างที่ ส.ป.ก.เสนอ

ข้อสังเกตของคณะกรรมการ

1. กรรมการได้ให้ข้อสังเกตในหมวด 3 ของร่างระเบียบ ดังนี้ คือ

1.1 ข้อ 9 ในขั้นตอนของการส่งคำขอใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อการสำรวจทรัพยากรธรรมชาติให้ ส.ป.ก. นั้น เห็นสมควรกำหนดให้ดำเนินการผ่านจังหวัด ทั้งนี้ เพื่อให้ฝ่ายปกครองสามารถมีส่วนร่วมได้รับทราบการขอใช้พื้นที่ดังกล่าวด้วย

1.2 ข้อ 11 ควรกำหนดระยะเวลาให้ผู้ได้รับคำยินยอมไปยื่นคำขออนุญาตตามกฎหมายอื่น ภายในระยะเวลาไม่เกิน 90 วัน

2. ข้อความในหมวด 4 ข้อ 14 ควรกำหนดจำนวนค่าตอบแทนที่จะเรียกเก็บจากผู้ได้รับหนังสือยินยอมไว้ท้ายระเบียบนี้ให้ชัดเจน

ข้อพิจารณาของคณะกรรมการ

คณะกรรมการฯ ได้รับฟังคำชี้แจงของผู้แทน ส.ป.ก. และผู้แทนกระทรวงอุตสาหกรรม ในประเด็นการยื่นคำขอเพื่อการสำรวจทรัพยากรเป็นที่ยุติว่า การสำรวจนั้นไม่ถือเป็นเรื่องที่มี ขั้นตอนมาก เนื่องจากยังมีได้ขอสัมปทาน จึงเป็นเรื่องที่กรมทรัพยากรธรณีสามารถอนุญาตได้ทันที เมื่อเจ้าของพื้นที่ให้ความยินยอม ส.ป.ก. จึงไม่จำเป็นต้องมีขั้นตอนมาก เพื่อให้สอดคล้องกับเจตนาค การพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติต่อไป ส่วนเมื่อมีการสำรวจแล้วปรากฏว่ามีศักยภาพที่จะพัฒนาต่อไปได้ จึงจะตรวจสอบรายละเอียด ถ้ามีผลกระทบอื่น ๆ ซึ่งมีขั้นตอนอยู่ในร่างระเบียบอยู่แล้ว ประเด็นเรื่องคำตอบแทนคณะกรรมการได้รับฟังคำชี้แจงเป็นที่ยุติเช่นเดียวกันว่า คำตอบแทนอาจ ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานะเศรษฐกิจและประโยชน์ที่จะได้รับจากทรัพยากร จึงไม่ควร กำหนดไว้ตายตัวในระเบียบ แต่ให้ ส.ป.ก. จัดทำบัญชีรายการคำตอบแทนเสนอคณะกรรมการเพื่อ พิจารณาต่อไป

มติคณะกรรมการ อนุมัติร่างระเบียบ โดยให้ ส.ป.ก. นำไปปรับปรุงตามความเห็นชอบของ คณะกรรมการ และนำเสนอประธานคณะกรรมการลงนามโดยตรง

ร่าง
ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
เรื่อง การให้ความยินยอมในการนำทรัพยากรธรรมชาติ
ในเขตปฏิรูปที่ดินไปใช้ประโยชน์ตามกฎหมายอื่น
พ.ศ.

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 19(12) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.2518 คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมออกระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เรื่อง การให้ความยินยอมในการนำทรัพยากรธรรมชาติในเขตปฏิรูปที่ดินไปใช้ประโยชน์ตามกฎหมายอื่น พ.ศ.”

ข้อ 2. ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ 3. ในระเบียบนี้

“หนังสืออนุญาต” หมายความว่า หนังสืออนุญาตให้ใช้หรือหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติตามกฎหมายฉบับหนึ่งฉบับใด และให้หมายความรวมถึงการยินยอมหรืออนุญาตให้รับช่วงหรือรับโอนการใช้หรือหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติดังกล่าว

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งเลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมอบหมายให้มีอำนาจหน้าที่ตามระเบียบนี้

หมวด 1

การยื่นคำขอ

ข้อ 4. บุคคลใดมีความประสงค์จะขอความยินยอมในการใช้พื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดิน เพื่อการสำรวจหรือใช้หรือหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งต้องได้รับอนุญาตตามกฎหมายอื่นให้ยื่น

คำขอ ณ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดแห่งท้องที่ซึ่งที่ดินที่ประสงค์จะขอใช้ตั้งอยู่ พร้อมด้วยหลักฐานดังต่อไปนี้

- (1) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนและสำเนาทะเบียนบ้าน จำนวน 1 ชุด (กรณีผู้ขอเป็นบุคคลธรรมดา)
- (2) สำเนาหนังสือรับรองการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลและหลักฐานแสดงว่าผู้ยื่นคำขอเป็นผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคล จำนวน 1 ชุด (กรณีผู้ขอเป็นนิติบุคคล)
- (3) โครงการที่ขอใช้พื้นที่ พร้อมแผนที่และผังแสดงการใช้พื้นที่และบริเวณใกล้เคียง

ข้อ 5. เมื่อได้รับคำขอแล้ว ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดตรวจสอบคำขอและหลักฐานเมื่อเห็นว่าครบถ้วนแล้ว ให้ออกใบรับให้ผู้ยื่นคำขอไว้เป็นหลักฐาน

หมวด 2 การตรวจสภาพที่ดิน

ข้อ 6. ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดตรวจสภาพที่ดินบริเวณที่ขอใช้ โดยผู้ยื่นคำขอหรือผู้ได้รับมอบอำนาจมีหน้าที่ไปให้ข้อเท็จจริงในการตรวจสภาพพื้นที่ตามกำหนดหน้าที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดแจ้งให้ทราบ

ข้อ 7. เมื่อได้ตรวจสภาพพื้นที่บริเวณที่ขอใช้แล้ว ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดตรวจสอบว่าอยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะพิจารณาให้ใช้พื้นที่ได้หรือไม่

ข้อ 8. พื้นที่ที่จะพิจารณาให้ความยินยอมตามระเบียบนี้ ต้องอยู่ในหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

- (1) ต้องเป็นพื้นที่ซึ่งกรมป่าไม้ และสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้ตรวจสอบตามข้อตกลงแนวทางปฏิบัติร่วมกันแล้ว หรือไม่อยู่ในบริเวณที่ ส.ป.ก. ได้กั้นไว้เป็นพื้นที่ป่าในเขตปฏิรูปที่ดิน
- (2) ไม่เป็นบริเวณที่มีทิวทัศน์สวยงามอันควรรักษาไว้โดยความเห็นของสภาตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งท้องที่นั้น
- (3) ไม่มีปัญหากระทบที่สำคัญต่อความเป็นอยู่ของราษฎรในพื้นที่และบริเวณ

ใกล้เคียง และจะต้องได้รับความเห็นชอบจากสภาตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งท้องถิ่นนั้นด้วย

(4) ต้องมีลักษณะ ขนาด อาณาเขตและเนื้อที่ที่เหมาะสมกับกิจการตามวัตถุประสงค์ที่ขอและแผนการใช้พื้นที่ตามโครงการประกอบคำขอ และพื้นที่นั้นมีศักยภาพในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติมากกว่าการเกษตร

หมวด 3 การพิจารณา

ข้อ 9. ในกรณีเป็นคำขอใช้พื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อการสำรวจทรัพยากรธรรมชาติให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดส่งคำขอพร้อมทั้งความเห็นเสนอเลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพื่อพิจารณา

ข้อ 10. ในกรณีเป็นคำขออนอกจากคำขอตามข้อ 9 เมื่อสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเห็นว่าพื้นที่ที่ขอใช้อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะพิจารณาให้ความยินยอมได้ ให้รวบรวมคำขอ เอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องพร้อมความเห็นเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิจารณาให้ความเห็นแล้วส่งเรื่องให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อนำเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาต่อไป

ในกรณีที่เห็นสมควร สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดจะขอให้ผู้ยื่นคำขอส่งเอกสารหลักฐานอื่นประกอบการพิจารณาตามความเหมาะสมแก่เรื่องก็ได้

การยินยอมให้ใช้ที่ดิน โดยปกติให้ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(1) การยินยอมให้ใช้ที่ดินเพื่อการสำรวจแร่ ให้ใช้ที่ดินตามความจำเป็นและเหมาะสม มีกำหนดระยะเวลาไม่เกินอายุอาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่หรืออาชญาบัตรพิเศษ

(2) การยินยอมให้ใช้ที่ดินเพื่อการทำเหมืองแร่ จะพิจารณาให้ใช้ที่ดินตามความจำเป็นและเหมาะสมแก่การใช้พื้นที่ตามวัตถุประสงค์และโครงการที่เสนอ แต่ละคำขอไม่เกิน 300 ไร่ และมีกำหนดระยะเวลาไม่เกินอายุประทานบัตร

(3) การยินยอมให้ใช้ที่ดินเพื่อการสร้างทางขนแร่ออกจากเขตพื้นที่ประทานบัตรให้มีความกว้างของทางไม่เกินหกเมตร การสร้างทางและบำรุงรักษาทางต้องเป็นไปตามมาตรฐานที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนด โดยมีกำหนดระยะเวลาไม่เกินอายุประทานบัตร

(4) การยินยอมให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการอันเกี่ยวเนื่องกับการทำเหมืองแร่ เช่น ที่ทิ้งมูลดินทราย ที่พักคนงาน ที่กองเก็บแร่ ที่ตั้งโรงม่แร่หรือแต่งแร่ รวมทั้งที่เก็บเครื่องมือเครื่องใช้ในการทำเหมืองแร่และอื่น ๆ ให้ใช้พื้นที่ได้ตามความจำเป็นและเหมาะสมแก่กิจการที่ขอความยินยอม และมีกำหนดระยะเวลาไม่เกินอายุประทานบัตร

(5) การยินยอมให้ใช้ที่ดินเพื่อทำการขุด เก็บ ซึ่งกรวด ทราย ลูกกรังหรือดินที่มีใช้ในการทำเหมืองแร่ตามกฎหมายว่าด้วยแร่ ให้ใช้ที่ดินได้ไม่เกิน 10 ไร่ และมีกำหนดระยะเวลาไม่เกินอายุหนังสืออนุญาตตามประมวลกฎหมายที่ดิน

(6) การยินยอมให้ใช้พื้นที่เพื่อหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างอื่นให้ใช้ที่ดินได้ไม่เกิน 10 ไร่ และมีกำหนดระยะเวลาคราวละไม่เกิน 5 ปี

ในกรณีที่ขอยินยอมให้ใช้ที่ดินในจำนวนเนื้อที่หรือระยะเวลาเกินกว่าที่กำหนด หรือให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการอื่นนอกจากที่กำหนดไว้ในวรรคสาม ต้องได้รับความยินยอมจากคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมด้วย

ข้อ 11. ในกรณีที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเห็นว่า พื้นที่ที่ขอใช้นั้นมีศักยภาพในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติมากกว่าการเกษตร และไม่ประสงค์จะดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ดังกล่าว ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดออกหนังสือให้ผู้ยื่นคำขอว่าไม่จัดข้อที่จะให้นำที่ดินไปใช้ในกิจการที่ขอได้ และต้องกำหนดระยะเวลาที่ผู้นั้นจะไปยื่นคำขออนุญาตตามกฎหมายนั้นไว้ด้วย ภายในเวลาไม่เกิน 90 วัน

หมวด 4

การออกหนังสือยินยอมและการต่ออายุหนังสือยินยอม

ข้อ 12. ในกรณีเป็นคำขอใช้ที่ดินเพื่อการสำรวจทรัพยากรธรรมชาติ หากเลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาแล้วเห็นว่า การสำรวจในพื้นที่นั้นไม่เป็นปัญหาอุปสรรคต่อ

การประกอบเกษตรกรรมในที่ดินของเกษตรกร ก็ให้แจ้งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเพื่อออกหนังสือยินยอมให้แก่ผู้ยื่นคำขอต่อไป

ข้อ 13. ในกรณีเป็นคำขออนอกจากกรณีตามข้อ 12 เมื่อสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดได้รับสำเนาหนังสืออนุญาตซึ่งมีการรับรองความถูกต้องแล้ว จึงออกหนังสือยินยอมให้แก่ผู้ยื่นคำขอ

ข้อ 14. ก่อนออกหนังสือยินยอม ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเรียกให้ผู้ยื่นคำขอวางหลักประกันและชำระค่าตอบแทนการใช้ที่ดินตามหลักเกณฑ์ วิธีการและอัตราที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนด ทั้งนี้ จำนวนค่าตอบแทนที่จะเรียกเก็บจากผู้ได้รับหนังสือยินยอมจะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมด้วย

ข้อ 15. ในกรณีที่มีการอนุญาตให้มีการโอนหนังสืออนุญาต ให้ผู้ได้รับโอนแจ้งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดทราบภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับโอน พร้อมหลักฐานตาม ข้อ 4 และหลักฐานแสดงการได้รับโอน เพื่อให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดออกหนังสือยินยอมให้ใช้ที่ดินโดยมีกำหนดเวลาไม่เกินระยะเวลาที่เหลือตามหนังสือยินยอมฉบับเดิม และเรียกให้ผู้ได้รับโอนวางหลักประกันตามข้อ 14 ภายในระยะเวลาที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดกำหนด

ถ้าผู้ได้รับโอนไม่แจ้งการโอนภายใน 30 วัน ตามวรรคหนึ่ง หรือไม่วางหลักประกันภายในระยะเวลาที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดกำหนด ให้การยินยอมใช้พื้นที่ตามหนังสือยินยอมนั้นสิ้นสุดลง

ข้อ 16. ถ้าผู้ได้รับหนังสือยินยอมประสงค์จะขอต่ออายุหนังสือยินยอม ให้ยื่นคำร้องขอต่ออายุหนังสือยินยอม ณ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดก่อนครบกำหนดเวลาตามหนังสือยินยอมไม่น้อยกว่า 30 วัน

ในกรณีที่ผู้ได้รับหนังสือยินยอมไม่อาจยื่นคำร้องขอต่ออายุหนังสือยินยอมได้ทันภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่งโดยมีเหตุอันสมควร ผู้นั้นอาจยื่นคำร้องขอต่ออายุหนังสือยินยอม ภายในเวลาไม่เกิน 30 วันนับแต่วันสิ้นสุดเวลาตามหนังสือยินยอม

ข้อ 17. ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีอำนาจพิจารณาต่ออายุหนังสือยินยอมได้ตามหลักเกณฑ์ในข้อ 10 แต่ทั้งนี้จะต้องไม่เกินระยะเวลาที่เหลืออยู่ตามที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายนั้น

หมวด 5

หน้าที่ของผู้ได้รับหนังสือยินยอม

ข้อ 18. ผู้ได้รับหนังสือยินยอมต้องปฏิบัติ ดังนี้

- (1) ไม่ให้หรือยอมให้ผู้อื่นใช้ประโยชน์ในที่ดินที่ได้รับความยินยอมเว้นแต่เป็นการรับช่วงการทำเหมืองที่ได้รับอนุญาตโดยถูกต้องตามกฎหมาย
- (2) จำระค่าตอบแทนการใช้ที่ดินตามที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนด เพื่อนำส่งเข้ากองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
- (3) ต้องใช้ที่ดินเพื่อกิจการตามที่กำหนดในหนังสือยินยอมเท่านั้น จะนำไปใช้ในกิจการอื่นไม่ได้
- (4) ต้องไม่กระทำให้ที่ดินบริเวณที่ได้รับความยินยอม และพื้นที่ที่ติดต่อกันเสียสภาพเกินสมควร
- (5) ต้องไม่กระทำการอันเป็นการรบกวนผู้อื่นเกินสมควร เช่น ไม่ทำให้เกิดเสียง ทำให้เกิดฝุ่นละออง ทำกิจการในเวลาวิกาล หรือวางหรือตั้งอุปกรณ์ หรือวัตถุต่าง ๆ เป็นการกีดขวางทางสาธารณะ เป็นต้น
- (6) การใช้เส้นทาง ความเร็วของรถ และการบรรทุกต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนดเกี่ยวกับการใช้เส้นทาง
- (7) ในระหว่างดำเนินการต้องระมัดระวังไม่ให้ส่งผลกระทบที่ไม่เหมาะสมทางทัศนียภาพหรือการประกอบกิจการ และการอยู่อาศัยของบุคคลข้างเคียง
- (8) ต้องยินยอมให้พนักงานเจ้าหน้าที่เข้าไปตรวจสอบการปฏิบัติงานในบริเวณที่ได้ให้ความยินยอมตามเงื่อนไขได้ตลอดเวลา ในระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก และผู้ได้รับหนังสือยินยอมจะต้องเป็นผู้นำตรวจ แต่หากไม่สามารถนำตรวจได้ด้วยตนเองต้องมอบอำนาจให้ผู้อื่นเป็นผู้ดำเนินการแทน โดยผู้รับหนังสือยินยอมหรือผู้รับมอบอำนาจจะต้องอำนวยความสะดวกตามควรแก่กรณี และให้ปฏิบัติตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้สั่งเป็นหนังสือให้ปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตามที่ได้กำหนดไว้ในระเบียบนี้

(9) ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องการหลักฐานข้อเท็จจริง หรือพยานหลักฐานเพิ่มเติมให้สามารถเรียกผู้รับหนังสือยินยอมมาชี้แจงข้อเท็จจริงด้วยวาจา หรือให้ชี้แจงข้อเท็จจริงเป็นหนังสือ หรือให้ส่งเอกสารหรือพยานหลักฐานได้

(10) ปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ และเงื่อนไขตามที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนด

ข้อ 19. หากผู้ได้รับหนังสือยินยอมไม่ปฏิบัติตามความในข้อ 18 ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีหนังสือเตือนให้ผู้ได้รับหนังสือยินยอมปฏิบัติตามภายในเวลาที่กำหนด

หมวด 6

การสิ้นสุดของหนังสือยินยอม

ข้อ 20. หนังสือยินยอมย่อมสิ้นสุดในกรณีดังต่อไปนี้

- (1) ผู้ได้รับหนังสือยินยอมตายหรือสภาพบุคคลสิ้นสุดลง
- (2) ผู้ได้รับหนังสือยินยอมไม่ปฏิบัติตามข้อ 14 หรือหนังสือเตือนตามข้อ 19 โดยไม่มีเหตุอันควร
- (3) ครบกำหนดเวลาตามหนังสือยินยอมให้เข้าใช้พื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดิน
- (4) หนังสืออนุญาตให้ประกอบกิจการสิ้นสุดลง

กรณีตาม (2) ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีมติให้หนังสือยินยอมสิ้นสุดลง และให้มีผลตั้งแต่วันที่มิมติ

ข้อ 21. เมื่อหนังสือยินยอมสิ้นสุดลง ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดดำเนินการให้ผู้ได้รับหนังสือยินยอมและบริวารออกจากที่ดินโดยไม่ชักช้า

ข้อ 22. ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดรายงานสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมทราบเมื่อมีการออกหนังสือยินยอม การต่ออายุหนังสือยินยอม และการออกหนังสือยินยอมให้ผู้ได้รับโอน

หมวด 7

เบ็ดเตล็ด

ข้อ 23. ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม มีอำนาจกำหนดแบบพิมพ์ที่ใช้ในการดำเนินการตามระเบียบนี้ รวมทั้งกำหนดรายละเอียดหรือเงื่อนไขให้ผู้ได้รับหนังสือยินยอมปฏิบัติเพิ่มเติมได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่

ประธานคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

เรื่องที่ 3.2 องค์การบริหารส่วนตำบลลำพญากลางขอดูแลและใช้ประโยชน์พื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดสระบุรี

เรื่องเดิม

องค์การบริหารส่วนตำบลลำพญากลาง ซึ่งเป็นผู้ถือครองและดูแลพื้นที่ในเขตตำบลลำพญากลาง มีความประสงค์จะขอพื้นที่ว่างที่กันไว้เพื่อประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินโครงการป่าทำฤๅห์ - ลำทองหลวง - ลำพญากลาง บริเวณหมู่ที่ 1 ตำบลลำพญากลาง อำเภอเมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี เนื้อที่ประมาณ 283 ไร่ เพื่อใช้ในการปลูกป่าสาธารณะประโยชน์ ป้องกันการบุกรุกของราษฎรและใช้ประโยชน์ในกิจการสาธารณะประโยชน์ของส่วนรวม และคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดสระบุรีได้มีมติในการประชุม ครั้งที่ 1/2541 วันที่ 29 กรกฎาคม 2541 ให้ความเห็นชอบมอบให้องค์การบริหารส่วนตำบลลำพญากลางเป็นผู้ดูแลและใช้ประโยชน์ในพื้นที่ดังกล่าว จำนวนเนื้อที่ประมาณ 283 ไร่

ความเห็นของ ส.ป.ก.

เนื่องจากพื้นที่บริเวณดังกล่าวมีสภาพไม่เหมาะสมในการประกอบเกษตรกรรม ส.ป.ก. จึงมิได้นำมาจัดให้เกษตรกรเข้าทำประโยชน์ ดังนั้น หากองค์การบริหารส่วนตำบลลำพญากลางจะดำเนินการปลูกป่าสาธารณะประโยชน์ และใช้ประโยชน์ในกิจการสาธารณะประโยชน์ของส่วนรวม อันเป็นประโยชน์เพื่อส่วนรวมของราษฎรในตำบลลำพญากลาง จึงเห็นสมควรมอบพื้นที่ดังกล่าวให้องค์การบริหารส่วนตำบลลำพญากลางเป็นผู้ดูแลและใช้ประโยชน์ เนื่องจากเป็นผู้อยู่ใกล้ชิดพื้นที่มากกว่า ส.ป.ก. เพราะ ส.ป.ก. มิได้ดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่บริเวณนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลลำพญากลางจึงสามารถดูแลและป้องกันการบุกรุกของราษฎรได้ดีกว่า

คำขอ

ขอให้คณะกรรมการพิจารณาให้ความเห็นชอบให้องค์การบริหารส่วนตำบลลำพญากลางเป็นผู้ดูแล และใช้ประโยชน์ตลอดจนปลูกป่าสาธารณะประโยชน์ในพื้นที่ว่างที่กันไว้เพื่อประโยชน์ของส่วนรวม ซึ่งอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินโครงการป่าทำฤๅห์ - ลำทองหลวง - ลำพญากลาง บริเวณหมู่ที่ 1 ตำบลลำพญากลาง อำเภอเมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี เนื้อที่ประมาณ 283 ไร่

มติคณะกรรมการ เห็นชอบ

เรื่องที่ 3.3 ขอความเห็นชอบในการกันพื้นที่สาธารณประโยชน์โคกน้อยออกจากเขตปฏิรูปที่ดินตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่อำเภอท่าบ่อ และอำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ.2531

เรื่องเดิม

1. สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้ดำเนินการกำหนดพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่อำเภอท่าบ่อ และอำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ.2531 ตามที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้อนุมัติให้ ส.ป.ก. เข้าดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ในการประชุมครั้งที่ 4/2530 วันที่ 27 เมษายน 2530 เนื่องจากทั้งสองอำเภอมีปัญหาเกี่ยวกับการถือครองที่ดินเพื่อเกษตรกรรม 3 ประการ คือ

(1) พื้นที่บางส่วนของทั้งสองอำเภอยังมีบริเวณลำน้ำห้วยโง่งที่ประสบปัญหาน้ำท่วมในฤดูกาลเพาะปลูก เกษตรกรจึงปล่อยให้ที่ดินรกร้างว่างเปล่าจำนวนมาก

(2) ที่ดินเพื่อการเกษตรมีอยู่อย่างจำกัด แต่มีครัวเรือนเกษตรกรหนาแน่น ทำให้การถือครองที่ดินมีขนาดเล็ก และมีการเช่าที่ดินเพื่อการเกษตรเป็นส่วนใหญ่

(3) หลังจากรัฐบาลได้ลงทุนพัฒนาพื้นที่บริเวณนี้ ได้มีราษฎรซึ่งมิได้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมพยายามเข้าไปกว้านซื้อที่ดินเพื่อการเกษตร ทำให้เกษตรกรต้องสูญเสียกรรมสิทธิ์ในที่ดินไปเพิ่มขึ้น

2. หลังจากการประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก.ได้เข้าดำเนินการพัฒนาระบบไร่นา และพัฒนาการเกษตร ในเนื้อที่ 54,000 ไร่ ตามโครงการพัฒนาการเกษตรระดับไร่นา ในพื้นที่โครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้าห้วยโง่ง ซึ่งเป็นโครงการร่วมมือกันระหว่างกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กับประชาคมยุโรป และจัดซื้อที่ดินจากเจ้าของที่ดินเดิมในท้องที่ตำบลโคกคอน ตำบลนาข่า ตำบลน้ำโง่ง ตำบลบ้านวุ่น ตำบลบ้านเดื่อ และตำบลท่าบ่อ รวม 164 แปลง เนื้อที่กว่าหนึ่งพันไร่ (ตำบลท่าบ่อ จะจัดซื้อที่ดินมีโฉนด รวม 2 แปลง เนื้อที่ประมาณ 30 ไร่ และอยู่นอกเขตที่สาธารณประโยชน์โคกน้อย) และจัดให้เกษตรกรผู้ไม่มีที่ดินทำกินเข้าทำประโยชน์ อันเป็นการแก้ไขปัญหาการเช่าที่ดิน และการไร้ที่ดินทำกินในพื้นที่ของทั้งสองอำเภอ

3. พื้นที่เขตปฏิรูปที่ดินได้ครอบคลุมพื้นที่สาธารณประโยชน์โคกน้อย ซึ่งตั้งอยู่ในตำบลท่าบ่อ อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคายด้วย แต่ ส.ป.ก.มิได้เข้าดำเนินการปฏิรูปที่ดินใน พื้นที่ดังกล่าว

ประเด็นปัญหา

1. นางทองคำ ธรรมวงศา ได้ยื่นคำร้องทุกข์ลงวันที่ 12 มีนาคม 2533 ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ ว่าได้ครอบครองที่ดินตั้งแต่ปี 2490 และได้รับหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.3) เลขที่ 234 ตำบลท่าบ่อ อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย เนื้อที่ 1-0-93 ไร่ มาตั้งแต่ปี 2498 ปัจจุบันเหลือเนื้อที่ 0-1-48 ไร่ เพราะแบ่งขายให้กรมทางหลวงไป ต่อมาได้ยื่นคำร้องขอออกโฉนดที่ดินตาม น.ส.3 เมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2533 แต่อำเภอท่าบ่อปฏิเสธโดยอ้างว่าที่ดินดังกล่าวเป็นที่สาธารณประโยชน์โคกน้อยที่ได้มีการประกาศสงวนหวงห้ามไว้เมื่อวันที่ 21 พฤษภาคม 2477 จึงได้ร้องทุกข์ว่าตนได้ครอบครองที่ดินมา 35 ปีแล้ว และขอความเป็นธรรมด้วย

2. นายอำนาจ ทรงศิลป์ กับพวก ได้ยื่นคำร้องทุกข์ลงวันที่ 17 พฤษภาคม 2533 ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์เช่นเดียวกัน แต่ยอมรับว่าได้ทราบมาก่อนว่าที่ดินเป็นที่สาธารณประโยชน์ แต่ได้เข้าไปอยู่โดยการจัดสรรของนายอำเภอท่าบ่อ เมื่อปี 2489 จึงร้องทุกข์ขอให้กระทรวงมหาดไทยถอนสภาพที่สาธารณประโยชน์ดังกล่าว และดำเนินการออก น.ส.3 และโฉนดที่ดินให้แก่ผู้ร้องทุกข์

3. ที่สาธารณประโยชน์โคกน้อย กระทรวงมหาดไทยประกาศสงวนหวงห้ามไว้เมื่อวันที่ 24 ธันวาคม 2477 และนำขึ้นทะเบียน พ.ศ.2482 เนื้อที่ประมาณ 48 ไร่ ต่อมาปี 2521 ทางราชการได้นำทำการรังวัดปักหลักเขตเพื่อออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง แต่ยังไม่ได้รับหนังสือฯ ปัจจุบันมีราษฎรเข้าไปอยู่อาศัย บางส่วนใช้เป็นสถานที่ตั้งราชการ และบางส่วนถูกตัดเป็นทางหลวงแผ่นดิน ต่อมาในปี 2484 นายอำเภอท่าบ่อมีนโยบายที่จะนำราษฎรในเขตตำบลท่าบ่อ ซึ่งมีที่อยู่อาศัยไม่เกิน 1 ไร่ ให้ย้ายเข้ามาอยู่ในที่สาธารณประโยชน์นี้ โดยจัดแบ่งเป็นล็อก ๆ ให้

กรมที่ดิน เห็นว่า ที่ดินดังกล่าวอยู่ในที่สาธารณประโยชน์โคกน้อย จึงไม่อาจออกโฉนดที่ดินให้ได้ เนื่องจาก ส.ค.1 และ น.ส.3 ที่ได้แจ้งนั้นทับที่สาธารณประโยชน์ แต่เนื่องจากปัจจุบันได้มีส่วนราชการต่าง ๆ และราษฎรเข้าครอบครองทำประโยชน์เป็นหลักฐานมั่นคงแล้วโดยกรมที่ดินเป็นฝ่ายจัดสรร จึงได้ให้จังหวัดดำเนินการถอนสภาพที่ดินดังกล่าว เพื่อขึ้นทะเบียนเป็นของทบวงการเมืองและเพื่อนำไปจัดให้ราษฎรที่อยู่อาศัยได้เช่าหรือเช่าซื้อ ตามประมวลกฎหมายที่ดินแล้ว เมื่อวันที่ 17 มิถุนายน 2534 โดยมีเงื่อนไขให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งเพิกถอนเอกสารสิทธิที่ออกโดยผิดพลาดคลาดเคลื่อน เพื่อนำที่ดินที่จะได้มีการถอนสภาพมาจัดให้ราษฎรเช่าหรือเช่าซื้อต่อไป

4. คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ มีมติไม่รับคำร้องทุกข์ เนื่องจาก

4.1 การที่อำเภอทำบ่อปฏิเสธไม่ออก น.ส.3 หรือโฉนดที่ดินนั้นไม่เป็นการละเลยต่อหน้าที่ เพราะได้ ส.ค.1 หรือ น.ส.3 มาหลังจากมีการประกาศสงวนหวงห้ามเป็นที่สาธารณประโยชน์

4.2 การถอนสภาพที่สาธารณประโยชน์จะต้องดำเนินการโดยพระราชกฤษฎีกา ซึ่งย่อมเป็นไปตามนโยบายโดยตรงของรัฐบาลต้องรับผิดชอบต่อรัฐสภา อันเป็นการต้องห้ามมิให้คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์พิจารณา

แต่อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ มีข้อเสนอแนะว่าตามข้อเท็จจริงในพื้นที่สาธารณประโยชน์ มีส่วนราชการและราษฎรเข้าครอบครองทำประโยชน์เป็นหลักฐานมั่นคงแล้ว และกรมที่ดินก็มีคำสั่งให้จังหวัดถอนสภาพและนำมาจัดให้ราษฎรเช่าหรือเช่าซื้อ ตามข้อ 3. จึงเห็นสมควรที่นายกรัฐมนตรีจะพิจารณาสั่งการให้กรมที่ดินและจังหวัดหนองคาย ร่วมกันเร่งรัดการดำเนินการถอนสภาพที่สาธารณประโยชน์ แล้วจัดให้ราษฎรที่อยู่อาศัยในที่ดินนั้นได้เช่าหรือเช่าซื้อตามประมวลกฎหมายที่ดินต่อไป

5. เนื่องจากปรากฏต่อมาว่าที่สาธารณประโยชน์โคกน้อย ตั้งอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน แม้กรมที่ดินและจังหวัดหนองคาย จะดำเนินการถอนสภาพที่สาธารณประโยชน์ก็ยังอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน จึงต้องห้ามมิให้มีการออกเอกสารสิทธิตามประมวลกฎหมายที่ดิน ถ้ามิได้มีการแจ้งการครอบครองที่ดินตามมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ.2497 หรือมิได้แจ้งความประสงค์จะได้สิทธิในที่ดิน ตามมาตรา 27 ตีร แห่งประมวลกฎหมายที่ดินไว้ก่อน มีการกำหนดเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา ตามหนังสือที่ นร 0601/1231 ลงวันที่ 9 ตุลาคม 2535 และ ด่วนที่สุด ที่ นร 0601/210 ลงวันที่ 29 มีนาคม 2537)

6. คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์จึงได้นำเรื่องขึ้นพิจารณาอีกครั้งหนึ่งและมีความเห็นเสนอให้นายกรัฐมนตรีพิจารณาว่า เมื่อทางราชการได้จัดสรรที่ดินให้ราษฎรเข้ามาทำกินในที่สาธารณประโยชน์โคกน้อย และพลเมืองได้เลิกใช้ประโยชน์เป็นที่ป่าช้าแล้ว ที่สาธารณประโยชน์จึงถูกถอนสภาพไปโดยผลของกฎหมายปฏิรูปที่ดิน มาตรา 26(1) และขณะนี้พื้นที่ ดังกล่าวเปลี่ยนสภาพมาเป็นชุมชนเมือง และ ส.ป.ก.ก็ไม่ประสงค์ที่จะนำไปดำเนินการปฏิรูปที่ดิน กรณีนี้สมควรที่นายกรัฐมนตรีจะพิจารณาสั่งการให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และ ส.ป.ก. ดำเนินการตราพระราชกฤษฎีกากันที่สาธารณประโยชน์โคกน้อยออกจากเขตปฏิรูปที่ดินตาม พ.ร.ฎ.กำหนดเขต

ที่ดินในท้องที่อำเภอท่าบ่อ และอำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2531 แล้วมอบที่ดินดังกล่าวให้กรมที่ดินและจังหวัดหนองคายนำไปดำเนินการตามคำสั่งนายกรัฐมนตรี ทั้งนี้ ในร่างพระราชกฤษฎีกาฉบับใหม่ให้กำหนดเนื้อหาให้ชัดเจนว่า ที่ดินส่วนที่กันออก จากเขตปฏิรูปที่ดินให้กลับสู่สภาพเดิมก่อนมีการกำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน ปี 2531 ซึ่งนายกรัฐมนตรี ได้มีคำสั่งให้ดำเนินการตามมติคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์

7. ส.ป.ก.นำเรื่องเสนอคณะทำงานพิจารณาแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับที่ดินที่ทับซ้อนกันในพื้นที่ที่ประกาศเป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ตามคำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ 609/2538 ลง วันที่ 10 ตุลาคม 2538 ทั้งนี้ เนื่องจากรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายประวัฒน์ อุตตะโมต) มีบัญชาเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2540 ว่าให้นำเรื่องการปรับปรุงแนวเขตปฏิรูปที่ดิน เสนอคณะทำงานดังกล่าวพิจารณาก่อนทุกครั้ง ซึ่งคณะทำงานฯ ได้มีการประชุมครั้งที่ 2/2540 เมื่อวันที่ 16 กันยายน 2540 มีความเห็นเป็น 2 แนวทาง คือ

(1) แนวทางแรก กรณีที่ประกาศเขตปฏิรูปที่ดินทั้งอำเภอ หาก ส.ป.ก. แจ้งยืนยันว่าไม่ประสงค์จะนำพื้นที่ส่วนใดในเขตปฏิรูปที่ดินไปดำเนินการปฏิรูปที่ดินตลอดไปแล้ว กรมที่ดินมีสิทธิจะออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดินได้ โดยไม่ต้องเพิกถอนเขตปฏิรูปที่ดิน ทั้งนี้ ให้ผู้แทนกรมที่ดินนำไปหารือคณะกรรมการกฤษฎีกาให้ชัดเจนก่อน

(2) แนวทางที่สอง หากแนวทางแรกไม่สามารถกระทำได้ หรือขัดต่อกฎหมาย จึงจะดำเนินการปรับปรุงแนวเขตปฏิรูปที่ดิน โดยให้ ส.ป.ก.กำหนดเงื่อนไขในการปรับปรุงแนวเขตปฏิรูปที่ดินในส่วนที่ไม่สามารถนำมาดำเนินการตามกฎหมายไว้ด้วย

ต่อมากรมที่ดิน มีหนังสือที่ มท 0712/35129 ลงวันที่ 10 พฤศจิกายน 2540 ถึงปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในฐานะประธานคณะทำงานฯ แจ้งว่า ในเขตปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก.ย่อมมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดินและตราใบไต่ถามยังมิได้มีการตราพระราชกฤษฎีกาเปลี่ยนแปลงหรือเพิกถอนเขตปฏิรูปที่ดิน โดยการกันพื้นที่ที่ ส.ป.ก.ไม่ประสงค์จะดำเนินการออก กรมที่ดินก็ไม่มีอำนาจนำที่ดินดังกล่าวมาดำเนินการจัดที่ดินให้แก่ราษฎรตามประมวลกฎหมายที่ดิน

ความเห็น ส.ป.ก.

ส.ป.ก.พิจารณาแล้วเห็นว่า

1. มีความเห็นของคณะทำงานพิจารณาแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับที่ดินที่ทับซ้อนกันในพื้นที่ที่ประกาศเป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ในการประชุมครั้งที่ 2/2540 เมื่อวันที่ 16 กันยายน 2540 ตามแนวทางแรก คือ กรณีที่ประกาศเขตปฏิรูปที่ดินทั้งอำเภอ หาก ส.ป.ก.แจ้งยืนยันว่าไม่ประสงค์จะนำ

พื้นที่สวนใดในเขตปฏิรูปที่ดินไปดำเนินการปฏิรูปที่ดินตลอดไปแล้ว กรมที่ดินมีสิทธิจะออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน ทั้งนี้ ให้กรมที่ดินนำไปหารือคณะกรรมการกฤษฎีกาให้ชัดเจนก่อน ซึ่งในพื้นที่ที่สาธารณประโยชน์โคกน้อย มีสภาพเป็นชุมชนเมือง ประมาณ 15 ไร่ ใช้เป็นสถานที่ตั้งราชการ คือโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชท่าบ่อ ที่ทำการชุมสายโทรศัพท์ องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย และสำนักงานกลุ่มธุรกิจ สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท ประมาณ 27 ไร่ และที่เหลือถูกตัดเป็นทางหลวงแผ่นดินสายท่าบ่อ ศรีเชียงใหม่ ประมาณ 6 ไร่เศษ ส.ป.ก.จึงไม่ประสงค์จะนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน

2. มีหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนมาก ที่ นร 0601/187 ลงวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2539 ให้ความเห็นตอบข้อหารือของกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การปฏิบัติเกี่ยวกับที่ดิน อันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ที่ ส.ป.ก.ไม่มีความประสงค์จะนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน คือ เมื่อกระทรวงมหาดไทยได้รับหนังสือยืนยันจาก ส.ป.ก.ว่าไม่ประสงค์จะใช้ที่ดินที่ถูกถอนสภาพเพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตลอดไป กระทรวงมหาดไทยย่อมมีอำนาจให้ทบวงกรมเมืองเข้าใช้ประโยชน์ในราชการหรือดำเนินการขึ้นทะเบียนให้ทบวงกรมเมืองใช้ประโยชน์ได้ตามกฎหมายที่กำหนดให้เป็นอำนาจของกระทรวงมหาดไทย ทั้งนี้ เพราะพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินฯ เป็นกฎหมายที่ให้อำนาจ ส.ป.ก. เข้าไปปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในเขตที่พระราชกฤษฎีกากำหนด แต่ไม่มีผลเป็นการลบล้างอำนาจที่กระทรวงทบวง กรมเคยมีอยู่ตามกฎหมายอื่น

ดังนั้น ส.ป.ก. จึงพิจารณาเห็นว่าเมื่อ ส.ป.ก. มีหนังสือแสดงความไม่ประสงค์จะนำที่สาธารณประโยชน์โคกน้อยมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน เนื่องจากมีสภาพไม่เหมาะสมแก่การนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน กรมที่ดินก็สามารถดำเนินการในที่สาธารณประโยชน์โคกน้อยตามประมวลกฎหมายที่ดินให้อำนาจไว้ได้ โดยที่ ส.ป.ก.ไม่ต้องกันเขตพื้นที่ออกจากเขตปฏิรูปที่ดินตามความเห็นของคณะทำงานฯตามข้อ 1

คำขอ

ขอความเห็นชอบตามความเห็นของ ส.ป.ก. ว่าไม่ต้องกันเขตพื้นที่สาธารณประโยชน์โคกน้อยออกจากเขตปฏิรูปที่ดิน โดยให้ ส.ป.ก.มีหนังสือยืนยันว่าไม่ประสงค์จะใช้ที่ดินเพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตลอดไปเท่านั้น กรมที่ดินก็สามารถเข้าดำเนินการตามกฎหมายต่อไป เพราะพระราชกฤษฎีกาไม่มีผลเป็นการลบล้างอำนาจที่กระทรวง ทบวง กรม เคยมีอยู่ตามกฎหมายอื่น และให้มีหนังสือชี้แจงคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ต่อไป

ข้อพิจารณาของคณะกรรมการ

คณะกรรมการพิจารณาเห็นว่า เมื่อ ส.ป.ก. ไม่มีความประสงค์จะนำที่สาธารณประโยชน์โคกน้อยมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินตลอดไป ประกอบกับมีคำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่สั่งการให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และ ส.ป.ก. ดำเนินการตามมติคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ ที่ให้ดำเนินการตราพระราชกฤษฎีกากันที่สาธารณประโยชน์โคกน้อยออกจากเขตปฏิรูปที่ดินตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่อำเภอท่าป่อ และอำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ.2531 แล้วมอบที่ดินดังกล่าวให้กรมที่ดิน และจังหวัดหนองคายไปดำเนินการถอนสภาพการเป็นที่สาธารณประโยชน์ และขึ้นทะเบียนเป็นของทบวงการเมืองและเพื่อนำไปจัดให้ราษฎรที่อยู่อาศัยได้เช่าหรือเช่าซื้อตามประมวลกฎหมายที่ดินต่อไป เช่นนี้ ส.ป.ก. ก็สมควรที่จะดำเนินการปรับปรุงแนวเขตปฏิรูปที่ดินใหม่ โดยการกำหนดเป็นพระราชกฤษฎีกา เพื่อให้เกิดความชัดเจนในเรื่องแนวเขตระหว่าง ส.ป.ก. กับกรมที่ดิน และกำหนดให้ที่ดินกลับสู่สถานะเดิม แต่เมื่อปรากฏว่าที่สาธารณประโยชน์โคกน้อยมีการบุกรุกเข้าใช้ประโยชน์ทั้งโดยราษฎรและส่วนราชการต่าง ๆ จนเกิดเป็นชุมชนเมืองขึ้นแล้ว และกรมที่ดินและจังหวัดหนองคายจะดำเนินการถอนสภาพ ซึ่งจะเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาตินำไปดำเนินการตามกฎหมายที่ดิน จึงเห็นควรให้ ส.ป.ก. เสนอไปยังคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติพิจารณาด้วยว่า ในการจัดที่ดินให้ราษฎรในเขตชุมชนในที่สาธารณประโยชน์โคกน้อยที่ถูกกันออกจากเขตปฏิรูปที่ดินดังกล่าว จะต้องเป็นการจัดให้เช่า หรือเช่าซื้อเท่านั้น มิใช่เป็นการให้เปล่า ซึ่งจะสอดคล้องกับการจัดที่ดินตามกฎหมายปฏิรูปที่ดิน เพื่อมิให้เกิดความแตกต่างในการจัดที่ดินของทั้งสองหน่วยงาน

มติคณะกรรมการ

1. ให้ ส.ป.ก. ดำเนินการตามคำสั่งนายกรัฐมนตรี เพื่อตราพระราชกฤษฎีกากันที่สาธารณประโยชน์โคกน้อยออกจากเขตปฏิรูปที่ดิน ทั้งนี้ ในร่าง พ.ร.ฎ. ฉบับใหม่ ให้กำหนดเนื้อหาให้ชัดเจนว่าที่ดินส่วนที่ถูกกันออกจากเขตปฏิรูปที่ดิน ให้กลับสู่สถานะเดิมก่อนมีการกำหนดเป็นเขตปฏิรูปที่ดินเมื่อปี 2531
2. เห็นชอบในเรื่องการให้คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติจัดที่ดินในเขตชุมชนในที่สาธารณประโยชน์โคกน้อยที่ถูกกันออกจากเขตปฏิรูปที่ดิน โดยการจัดให้เช่า หรือเช่าซื้อเท่านั้น เพื่อให้สอดคล้องกับการจัดที่ดินตามกฎหมายปฏิรูปที่ดิน และให้ ส.ป.ก. มีหนังสือเสนอไปยังคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติได้ทราบและนำไปพิจารณาต่อไป

เรื่องที่ 3.4 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน และดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

เรื่องเดิม

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 7 เมษายน 2536 อนุมัติผลการจำแนกประเภทที่ดิน
จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 19 ป่า เนื้อที่ประมาณ 157,589 ไร่ ดังนี้

1. ให้รักษาไว้เป็นป่าไม้ถาวรตามเดิม เนื้อที่ประมาณ 63,220 ไร่ มอบให้กรม
ป่าไม้ดำเนินการ

2. จำแนกออกจากป่าไม้ถาวร ซึ่งอยู่นอกเขตป่าสงวนแห่งชาติ เนื้อที่ประมาณ
94,369 ไร่ มอบให้คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติดำเนินการ ดังนี้

2.1 เพื่อเป็นที่ทำกินของราษฎรหรือเพื่อใช้ประโยชน์อย่างอื่น ๆ เนื้อที่
ประมาณ 94,128 ไร่

2.2 เพื่อจัดเป็นป่าชุมชน 1 แห่ง เนื้อที่ประมาณ 241 ไร่

ต่อมาคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ ได้มีมติในการประชุมครั้งที่ 2/2540 เมื่อวันที่
18 มิถุนายน 2540 มอบพื้นที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี เฉพาะส่วนที่
จำแนกเป็นที่ทำกินของราษฎร หรือเพื่อให้ใช้ประโยชน์อย่างอื่น ๆ จำนวน 11 ป่า 44 แปลง เนื้อที่
ประมาณ 92,597 ไร่ ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) รับผิดชอบดำเนินการตาม
พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ซึ่ง ส.ป.ก.พิจารณาแล้ว ปรากฏว่า พื้นที่ดังกล่าว
มีความเหมาะสมที่จะนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน จำนวน 11 ป่า 41 แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ
90,462 ไร่ และไม่เหมาะสมต่อการดำเนินการปฏิรูปที่ดิน จำนวน 3 ป่า 3 แปลง รวมเนื้อที่
ประมาณ 2,135 ไร่ รายละเอียดดังนี้

1. ที่จำแนกฯ ป่าท่าชนะ แปลงที่ 1 - 9 รวม 9 แปลง เนื้อที่ประมาณ 5,344 ไร่
มีความเหมาะสมที่จะนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน จำนวน 8 แปลง เนื้อที่ประมาณ 4,790 ไร่
อยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลป่าแฉะ อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตำบลคันธุลี ตำบลสมอทอง
และตำบลประสงค์ อำเภอท่าชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี และตำบลสวนแตง อำเภอละแม จังหวัด
ชุมพร ส่วนแปลงที่ 8 เนื้อที่ประมาณ 554 ไร่ ไม่เหมาะสมที่จะนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน
เนื่องจากมีการออกเอกสารสิทธิตามประมวลกฎหมายที่ดินเต็มพื้นที่แล้ว

2. ที่จำแนกฯ ป่าเขาพุทธทอง แปลงที่ 1-4 รวม 4 แปลง เนื้อที่ประมาณ 2,020 ไร่
มีความเหมาะสมที่จะนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน จำนวน 3 แปลง เนื้อที่ประมาณ 1,754 ไร่ อยู่ใน

เขตปกครองท้องที่ตำบลโมถ่าย ตำบลป่าเว และตำบลเวียง อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ส่วนแปลงที่ 2 เนื้อที่ประมาณ 266 ไร่ ไม่เหมาะสมที่จะนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน เนื่องจากมีการออกเอกสารสิทธิของกรรมที่ดินเต็มพื้นที่แล้ว

3. ที่จำแนกฯ ป่าท่าเคย-คลองไทร แปลงที่ 1 - 4 รวม 4 แปลง เนื้อที่ประมาณ 9,167 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลท่าเคย ตำบลคลองไทร อำเภอท่าฉาง จังหวัดสุราษฎร์ธานี และตำบลมะลวน อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4. ที่จำแนกฯ ป่าโครงการขุนทะเล จำนวน 1 แปลง เนื้อที่ประมาณ 20,978 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลทุ่งเตาใหม่ อำเภอบ้านนาสาร และตำบลช้างซ้าย อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

5. ที่จำแนกฯ ป่าคลองแม่ระ จำนวน 1 แปลง เนื้อที่ประมาณ 5,031 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลบ้านนาใต้ อำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

6. ที่จำแนกฯ ป่าบ้านนา - ท่าเรือ - เคียนซา แปลงที่ 1,2,7 รวม 3 แปลง เนื้อที่ประมาณ 5,844 ไร่ มีความเหมาะสมที่จะนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน จำนวน 2 แปลง คือ แปลงที่ 1 และ 2 เนื้อที่ประมาณ 4,529 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลเขาดอก อำเภอเคียนซา จังหวัดสุราษฎร์ธานี และตำบลทรัพย์ทวี อำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ส่วนแปลงที่ 7 เนื้อที่ประมาณ 1,315 ไร่ ไม่เหมาะสมที่จะนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน เนื่องจากมีการออกเอกสารสิทธิของกรรมที่ดินเต็มพื้นที่แล้ว

7. ที่จำแนกฯ ป่าเขาหลวง-คลองน้ำเต่า แปลงที่ 1-9 รวม 9 แปลง เนื้อที่ประมาณ 12,771 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลทุ่งเตา ตำบลลำพูน ตำบลเพิ่มพูนทรัพย์ ตำบลคลองปราบ ตำบลพรุพรี อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี และตำบลบ้านลือ อำเภอยะรัง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

8. ที่จำแนกฯ ป่าควนวังรี - ควนเนียง จำนวน 1 แปลง เนื้อที่ประมาณ 3,716 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลทุ่งหลวง อำเภอยะรัง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

9. ที่จำแนกฯ ป่าหมายเลข 94 แปลงที่ 2,3 รวม 2 แปลง เนื้อที่ประมาณ 16,270 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลบางสวรรค์ อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตำบลคลองน้อย ตำบลชัยบุรี ตำบลไทรทอง อำเภอชัยบุรี จังหวัดสุราษฎร์ธานี และตำบลหน้าเขา ตำบลเขาหิน อำเภอเขาพนม จังหวัดกระบี่

10. ที่จำแนก ป่าหมายเลข 95 แปลงที่ 1-4,6-7 รวม 6 แปลง เนื้อที่ประมาณ 7,253 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลไทรซิง อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตำบลชัยบุรี ตำบลไทรทอง อำเภอชัยบุรี จังหวัดสุราษฎร์ธานี และตำบลเขาหิน อำเภอเขาพนม จังหวัดกระบี่

11. ที่จำแนก ป่าคลองเหียน แปลงที่ 2-5 รวม 4 แปลง เนื้อที่ประมาณ 4,203 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลสาธุ ตำบลลิปัน ตำบลไทรโสภา ตำบลไทรซิง และตำบลบางสวรรค์ อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี พื้นที่ทั้งหมดทับซ้อนอยู่ในเขต ที่ราชพัสดุ แปลงที่ ส.ฎ.848 ซึ่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) มีมติในการประชุมครั้งที่ 5/2536 เมื่อวันที่ 15 กันยายน 2536 กำหนดให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดินแล้ว ขณะนี้อยู่ระหว่างการขอความยินยอมจากกระทรวงการคลัง เพื่อนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ความเห็นของ ส.ป.ก.

ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 11 ป่า เนื้อที่ประมาณ 90,462 ไร่ ดังกล่าวข้างต้น มีเกษตรกรเข้าทำประโยชน์และตั้งบ้านเรือนอยู่อาศัยอย่างถาวรมาเป็นเวลานานแล้ว แต่ยังไม่มีการรับรองการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน ทำให้เกษตรกรขาดความมั่นคงในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม และประการสำคัญคือขาดการสนับสนุนด้านโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นจากหน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง ซึ่ง ส.ป.ก.พิจารณาแล้วเห็นว่าพื้นที่ที่จำแนก ดังกล่าว อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินได้ จึงเห็นควรให้ดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ดังกล่าว โดย ส.ป.ก.ได้กำหนดแผนและงบประมาณไว้ ดังนี้

1. งานสำรวจและเตรียมการ	งบประมาณ	900,000 บาท
2. งานจัดที่ดิน	งบประมาณ	6,000,000 บาท
3. งานสำรวจความเหมาะสม เพื่อพัฒนาพื้นที่	งบประมาณ	200,000 บาท
4. งานประสานการส่งเสริมการเกษตร เพื่อเพิ่มรายได้และพัฒนาอาชีพ	งบประมาณ	450,000 บาท
รวมงบประมาณที่คาดว่าจะต้องใช้ในการดำเนินการทั้งสิ้น 7,550,000 บาท		

คำขอ

ขออนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 11 ป่า 41 แปลง เนื้อที่ประมาณ 90,462 ไร่ รายละเอียดดังนี้

1. ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรีป่าทำชนะ จำนวน 8 แปลง เนื้อที่ประมาณ 4,790 ไร่ อำเภอไชยา อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี และอำเภอละแม จังหวัดชุมพร
2. ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรีป่าเขาพุทธทอง จำนวน 3 แปลง เนื้อที่ประมาณ 1,754 ไร่ อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี
3. ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรีป่าท่าเคย - คลองไทร จำนวน 4 แปลง เนื้อที่ประมาณ 9,167 ไร่ อำเภอท่าฉาง และอำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี
4. ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรีป่าโครงการขุนทะเล จำนวน 1 แปลง เนื้อที่ประมาณ 20,978 ไร่ อำเภอบ้านนาสาร และอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
5. ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรีป่าคลองแม่ระจำนวน 1 แปลง เนื้อที่ประมาณ 5,031 ไร่ อำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี
6. ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรีป่าบ้านนา - ท่าเรือ - เคียนซา จำนวน 2 แปลง เนื้อที่ประมาณ 4,529 ไร่ อำเภอเคียนซา และอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี
7. ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรีป่าเขาหลวง - คลองน้ำเฒ่า จำนวน 9 แปลง เนื้อที่ประมาณ 12,771 ไร่ อำเภอบ้านนาสาร และอำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
8. ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรีป่าควนวังรี - ควนเนียง จำนวน 1 แปลง เนื้อที่ประมาณ 3,716 ไร่ อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
9. ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรีป่าหมายเลข 94 จำนวน 2 แปลง เนื้อที่ประมาณ 16,270 ไร่ อำเภอพระแสง อำเภอชัยบุรี จังหวัดสุราษฎร์ธานี และอำเภอเขาพนม จังหวัดกระบี่
10. ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรีป่าหมายเลข 95 จำนวน 6 แปลง เนื้อที่ประมาณ 7,253 ไร่ อำเภอพระแสง อำเภอชัยบุรี จังหวัดสุราษฎร์ธานี และอำเภอเขาพนม จังหวัดกระบี่
11. ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรีป่าคลองเหยียนจำนวน 4 แปลง เนื้อที่ประมาณ 4,203 ไร่ อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

มติคณะกรรมการ อนุมัติตามเสนอ

เรื่องที่ 3.5 ขออนุมัติให้เกษตรกรที่กู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามโครงการนำร่องส่งเสริมและพัฒนากลุ่มเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินอำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย คำประกันร่วมรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วม

เรื่องเดิม

ตามมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ในคราวประชุมครั้งที่ 1/2541 วันที่ 17 เมษายน 2541 ได้อนุมัติหลักการให้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้เกษตรกรกู้ยืม เพื่อดำเนินการตามโครงการนำร่องส่งเสริมและพัฒนากลุ่มเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย จำนวน 150 ราย ภายในวงเงิน 75 ล้านบาท โดยแยกเป็น 3 ระยะ ๆ ละ 50 ราย วงเงิน 25 ล้านบาท โดยมอบอำนาจการพิจารณารายละเอียดด้านการเงินให้คณะอนุกรรมการโครงการและเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (อกก.คก.) นั้น

บัดนี้ อกก.คก. ได้มีมติในการประชุมครั้งที่ 4/2541 วันที่ 21 กรกฎาคม 2541 อนุมัติให้ใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพื่อให้เกษตรกรกู้ยืม เพื่อดำเนินการตามโครงการดังกล่าวแล้ว แต่เนื่องจากตามมติ คปก. ครั้งที่ 2/2539 วันที่ 18 มิถุนายน 2539 ได้แก้ไขระเบียบ คปก.ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการให้กู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม แก่เกษตรกร และสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ.2536 ซึ่งกำหนดให้เกษตรกรที่ขอกู้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินที่มีวงเงินกู้ประเภทเดียวกันไม่เกิน 100,000 บาท ต้องมีเกษตรกรอย่างน้อย 3 คน เป็นผู้คำประกันร่วมรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วม เนื่องจากโครงการนี้มีวงเงินนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในระเบียบฯ ดังนั้นจึงนำเสนอ คปก. พิจารณาตามระเบียบ ข้อ 37 วรรคสอง ความว่า “ในกรณีไม่อาจปฏิบัติตามระเบียบนี้ หรือมีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้ ให้เลขาธิการ ส.ป.ก. เสนอคณะกรรมการพิจารณากำหนดวิธีปฏิบัติสำหรับกรณีนั้นต่อไป”

ความเห็นของ ส.ป.ก

ตามโครงการนี้ วงเงินที่เกษตรกรจะกู้ยืมจำนวนสูงกว่าที่กำหนดไว้ในระเบียบฯ คือ จำนวน 500,000 บาท ดังนั้น เพื่อให้เกษตรกรที่กู้ยืมเงินตามโครงการนี้สามารถเป็นผู้คำประกันรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมกันได้ จึงเห็นสมควรให้มีเกษตรกรอย่างน้อย 5 คน ที่กู้เงินตามโครงการนี้ เป็นผู้คำประกันรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมซึ่งกันและกัน

คำขอ

ขออนุมัติให้เกษตรกรที่กู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามโครงการนำร่องส่งเสริม และพัฒนาการเลี้ยงโคนมในเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย ใช้หลักประกันการกู้ยืม ด้วยการค้ำประกันร่วมรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วม โดยมีเกษตรกรที่มีความต้องการเงินกู้ประเภทเดียวกัน จำนวนไม่น้อยกว่า 5 คน (ไม่รวมผู้กู้) ทำหนังสือรับรองตามแบบที่กำหนดผูกพันร่วมกัน เมื่อผู้กู้รายใดในบรรดาผู้ทำหนังสือรับรองร่วมกันยังไม่ชำระหนี้ให้เสร็จตามกำหนด บรรดาผู้ทำหนังสือรับรองร่วมกันมีความรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วม เพื่อชำระหนี้ดังกล่าวจนเสร็จ

ข้อคิดเห็นและข้อพิจารณาของคณะกรรมการ

1. กรรมการหลายท่านเห็นว่า วงเงินที่เกษตรกรกู้ยืมละ 500,000 บาท เป็นวงเงินที่ค่อนข้างสูง และโดยเฉพาะผู้กู้ต้องรับผิดชอบในการค้ำประกันผู้กู้รายอื่นด้วย เนื่องจากเป็นการกู้แบบค้ำประกันกลุ่ม จึงเกรงว่าหากเกษตรกรรายใดเลี้ยงโคนมแล้วไม่ประสบผลสำเร็จทำให้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ จะส่งผลให้เกษตรกรรายอื่นที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันไม่ยินยอมชำระหนี้ด้วยเนื่องจาก วงเงินค้ำประกันค่อนข้างสูงเช่นเดียวกัน

2. ผู้แทนเกษตรกร (นางศุภศิริ โพธิ์แมนกุล) ได้นำเสนอข้อมูลเพิ่มเติมว่า จากการร่วมเป็นคณะทำงานในโครงการดังกล่าว ซึ่งได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ยังมีประเด็นที่จะต้องพิจารณาดังนี้

2.1 วงเงินค่าโคนมค่อนข้างสูงกว่าการเลี้ยงโคนมทั่ว ๆ ไป กล่าวคือ ราคาตัวละ 34,000 บาท มีผลทำให้วงเงินกู้ของเกษตรกรสูงขึ้น และในการพิจารณาของคณะทำงานได้มีการเสนอให้ลดราคาค่าโคนมลงแต่ก็ไม่สำเร็จ

2.2 โครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคนมในส่วนของ คปร. ที่ดำเนินการในพื้นที่อื่นก็มีเกษตรกรไม่ชำระหนี้ จึงเกรงว่าโครงการของ ส.ป.ก. ในครั้งนี้ที่มีวงเงินค่อนข้างสูงจะมีปัญหาเรื่องการจัดเก็บหนี้เช่นกัน

2.3 การส่งเสริมการเลี้ยงโคนมในส่วนของ ธ.ก.ส. ที่ผ่านมาจะให้เกษตรกรกู้เงินสูงสุดได้รายละเอียดประมาณไม่เกิน 300,000 บาท หากเกษตรกรรายใดต้องการกู้เงินเกินกว่าที่กำหนดจะต้องมีหลักทรัพย์ค้ำประกัน จึงเห็นว่า น่าจะใช้หลักเกณฑ์เช่นเดียวกับ ธ.ก.ส. แต่ก็เกรงว่าเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินคงไม่มีหลักทรัพย์ที่จะมาค้ำประกันได้

2.4 ตามที่ คปก. อนุมัติเงินให้เกษตรกรกู้เงินกองทุนเลี้ยงโคนมรายละ 10 ตัว นั้น ในการพิจารณาของคณะทำงานเห็นว่า เกษตรกรบางรายมีเนื้อที่ 5 - 10 ไร่ ซึ่งค่อนข้างน้อย จึงได้กำหนดว่าการเลี้ยงโคนม 1 ตัว ต้องใช้เนื้อที่ 1 ไร่ ดังนั้น ผู้มีเนื้อที่ 5 ไร่ จะเลี้ยงโคนม ได้ 5 ตัว ส่วนที่มี 10 ไร่ จึงจะเลี้ยงโคนมได้ 10 ตัว ทำให้อาจมีปัญหาในการค้าประกันวงเงินกู้ที่ ค่าประกันแบบกลุ่ม เนื่องจากวงเงินกู้ไม่เท่ากัน ความรับผิดชอบในการค้าประกันก็ไม่เท่ากันด้วย

3. ผู้แทนเกษตรกร (นายवाद พาก้าว) ได้นำเสนอข้อมูลเพิ่มเติมว่า จากเข้าร่วม โครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคนมของ ธ.ก.ส. ที่จังหวัดนครราชสีมา เมื่อ 4 ปีที่ผ่านมา ธ.ก.ส. จะให้ เกษตรกรเลี้ยงโคนม รายละ 5 ตัว ในขณะนั้นราคาโคนมตัวละ 20,500 บาท รวมค่าใช้จ่ายด้านอื่น จะเป็นเงินกู้ประมาณ 2 แสนบาทเศษ มีเกษตรกรร่วมกันค้าประกันแบบกลุ่ม ๆ ละ 17 ราย จนถึง บัดนี้มีเกษตรกร 5 ราย ที่เลี้ยงโคนมแล้วไม่ประสบผลสำเร็จ และได้ขายโคนมไปแล้ว กำลังถูก ธ.ก.ส. ฟ้องร้องอยู่ เนื่องจาก ธ.ก.ส.มีระบบการติดตามที่ดี จึงเห็นว่าในส่วนของ ส.ป.ก. ที่กำหนด ให้เลี้ยงโคนม 10 ตัว ตัวละ 34,000 บาท เป็นเงินกู้ประมาณ 500,000 บาท นั้น สูงกว่า ธ.ก.ส. ค่อนข้างมาก เกรกว่าเกษตรกรจะไม่สามารถชำระหนี้ได้ เพราะการเลี้ยงโคนมจะต้องมีแรงงานที่มีความรู้ มีความขยัน และอดทนดูแลเอาใจใส่ตลอดเวลา ทั้งเรื่องอาหาร และความสะอาดเพื่อที่ โคนมจะสามารถผลิตน้ำนมให้ได้ในปริมาณที่ต้องการ สำหรับส่วนตัวแล้วการเข้าร่วมกับ ธ.ก.ส. นั้นพอจะเป็นไปได้ เพราะครอบครัวมีอาชีพอย่างอื่นมีรายได้เสริมอยู่แล้ว แต่ในส่วนของเกษตรกร ในเขตปฏิรูปที่ดินหากไม่มีรายได้เสริมทางอื่นคิดว่าคงไม่สามารถประสบผลสำเร็จได้ เพราะต้นทุน การเลี้ยงโคนมครั้งนี้ค่อนข้างสูง

4. กรรมการเห็นว่า ในรายละเอียดของโครงการเดิมไม่ได้คำนวณไว้ว่าการเลี้ยง โคนมจำนวนกี่ตัว จึงจะคุ้มทุน ดังนั้น เพื่อให้เกษตรกรที่กู้เงินและผู้ค้าประกันไม่ต้องรับภาระหนี้สิน มากเกินไป จึงน่าจะปรับลดวงเงินกู้ลง โดยในขั้นแรกให้เกษตรกรเลี้ยงโคนมรายละ 5 ตัว เช่นเดียวกับที่ ธ.ก.ส. ให้การส่งเสริมอยู่ ทั้งนี้ เพราะว่าเกษตรกรตามโครงการที่กู้เงินกองทุน ทั้ง 50 ราย คงไม่สามารถประสบผลสำเร็จในการเลี้ยงโคนมทุกราย อาจมีบางรายที่ไม่ประสบผลสำเร็จ ทำให้ ไม่สามารถชำระหนี้สินได้ และจะส่งผลให้การค้าประกันกลุ่มมีปัญหาตามไปด้วย นอกจากนี้ ส.ป.ก.ควรส่งเสริมอาชีพด้านอื่นเพื่อเป็นรายได้เสริมสำหรับเกษตรกรด้วย

มติคณะกรรมการ

1. เนื่องจากเป็นโครงการที่เกษตรกรจะต้องใช้เงินกู้เพื่อลงทุนค่อนข้างสูง ซึ่งอาจจะ มี ปัญหาเกี่ยวกับการชำระคืนในอนาคต ดังนั้น จึงให้ปรับลดวงเงินกู้จากที่อนุมัติไว้เดิมรายละ

500,000 บาท เพื่อเลี้ยงโคนม จำนวน 5 - 10 ตัว เป็นวงเงินกู้ยืมไม่เกิน 350,000 บาท เพื่อเลี้ยงโคนม จำนวน 5 ตัว โดยให้ ส.ป.ก. ดำเนินการวิเคราะห์รายละเอียดด้านการเงินของโครงการอีกครั้งหนึ่ง หากเห็นว่าเกษตรกรสามารถดำเนินการได้โดยคุ้มทุนก็ให้ดำเนินการต่อไป แต่หากผลการวิเคราะห์ ๔ แล้วเกษตรกรไม่สามารถดำเนินงานตามโครงการต่อไปได้ เพราะไม่คุ้มทุนก็ให้นำเสนอคณะกรรมการพิจารณาใหม่ และสำหรับในอนาคต หากเกษตรกรรายใดสามารถดำเนินงานตามโครงการแล้วประสบผลสำเร็จ และมีความต้องการจะขยายจำนวนโคนมเพิ่มมากขึ้นให้ ส.ป.ก. นำเสนอคณะกรรมการเพื่อพิจารณาปรับเพิ่มวงเงินกู้ต่อไป

2. สำหรับวงเงินกู้ 350,000 แส่นบาท ตามข้อ 1 ให้ใช้หลักประกันการกู้ยืมด้วยการค้ำประกันร่วมรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วม โดยมีเกษตรกรที่มีความต้องการเงินกู้ประเภทเดียวกันจำนวนไม่น้อยกว่า 5 คน (ไม่รวมผู้กู้) ทำหนังสือรับรองตามแบบที่กำหนดผูกพันร่วมกัน เมื่อผู้กู้รายใดในบรรดาผู้ทำหนังสือรับรองร่วมกันยังไม่ชำระหนี้ให้เสร็จตามกำหนด บรรดาผู้ทำหนังสือรับรองร่วมกันมีความผิดอย่างลูกหนี้ร่วม เพื่อชำระหนี้ดังกล่าวจนเสร็จ

เรื่องที่ 3.6 ขออนุมัติยกเว้นการจัดเก็บดอกเบี้ย และขออนุมัติผ่อนผันการชำระหนี้เงินกู้ให้แก่เกษตรกรตามโครงการส่งเสริมการปลูกยางพาราในเขตปฏิรูปที่ดิน จังหวัดฉะเชิงเทรา อันเนื่องมาจากภัยธรรมชาติ

เรื่องเดิม

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้จัดที่ดินให้เกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน ตำบลลาดกระโทง อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา พร้อมทั้งจัดหาเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้เกษตรกรกู้ยืม ตามโครงการส่งเสริมการปลูกยางพาราในเขตปฏิรูปที่ดินป่าแควระบม - สียัด ในปี พ.ศ.2527 จำนวน 50 ราย เป็นเงินรวม 1,629,030 บาท

ต่อมาในปี พ.ศ.2538 เกิดภัยธรรมชาติลมพายุพัดรุนแรงทำให้ต้นยางล้มได้รับความเสียหาย สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดฉะเชิงเทรา (ส.ป.ก.ฉะเชิงเทรา) ได้เข้าทำการตรวจสอบพื้นที่ตามที่เกษตรกรแจ้งมา ปรากฏว่า นางอำไพ ลากกลาง ซึ่งได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินแปลงที่ 26 ระบุว่า IN 4E เนื้อที่ 23-3-26 ไร่ ที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่ 6 ตำบลลาดกระโทง อำเภอสนามชัยเขต ซึ่งได้กู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ เพื่อปลูกยางพารา จำนวน 7 ไร่ เป็นเงิน 34,946 บาท ตาม

สัญญาที่ 64/2527 ลงวันที่ 19 กันยายน 2527 คิดเป็นต้นยาง 560 ต้น (ไร่ต่อ 80 ต้น) ต้นยางได้รับความเสียหายถูกลมพายุพัดหักโค่นล้มลง จำนวน 430 ต้น คิดเป็นเนื้อที่ 5.5 ไร่ คงเหลือต้นยางจำนวน 130 ต้น เกษตรกรได้ร้องขอให้ ส.ป.ก. ยกเว้นการจัดเก็บดอกเบี้ยย ในช่วงเวลาที่ต้นยางยังไม่ให้น้ำยาง และช่วงหลังจากเกิดภัยธรรมชาติ เฉพาะส่วนเงินกู้ของต้นยางที่ได้รับความเสียหาย

ความเห็นของ ส.ป.ก.

1. นางอำไพ ลากกลาง ได้กู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ในปี พ.ศ.2527 จำนวน 34,946 บาท เพื่อปลูกยางพารา ในเนื้อที่ 7 ไร่ ตามสัญญากู้ยืมที่ 64/2527 ลงวันที่ 19 กันยายน 2527 กำหนดชำระคืนภายใน 15 ปี ปลอดการชำระคืนเงินต้นและดอกเบี้ย 6 ปี เริ่มชำระงวดแรก 21 กันยายน 2534 ครบกำหนด 21 กันยายน 2542 ภายหลัง คปท. ได้มีมติในคราวประชุมครั้งที่ 1/2534 วันที่ 18 มกราคม 2534 อนุมัติให้ขยายระยะเวลาปลอดการชำระคืนเงินต้น และดอกเบี้ย จาก 6 ปี เป็น 8 ปี เนื่องจากต้นยางยังไม่สามารถเปิดกรีดได้

2. ต้นยางพารา เริ่มให้น้ำยางได้ประมาณเดือนกันยายน 2535 ต่อมาถูกพายุพัดหักล้มในเดือนพฤษภาคม 2538

3. ในช่วงระยะเวลาที่ต้นยาง ยังไม่สามารถให้น้ำยางได้ คือ ตั้งแต่ 21 กันยายน 2527 ถึง 20 กันยายน 2535 ซึ่งมีดอกเบี้ยเกิดขึ้น 26,771.91 บาท (คิดจากเนื้อที่ปลูก 7 ไร่) หรือคิดเป็นดอกเบี้ย 21,035.07 บาท (จากต้นทุนเงินกู้ของพื้นที่ปลูกยางที่เสียหาย 5.5 ไร่)

4. คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดฉะเชิงเทรา (คปท.ฉะเชิงเทรา) ได้มีมติในคราวประชุม ครั้งที่ 2/2540 วันที่ 10 มิถุนายน 2540 และครั้งที่ 1/2541 วันที่ 15 มกราคม 2541 ให้ความเห็นชอบ ดังนี้

4.1 การยกเว้นดอกเบี้ยเงินกู้ ในช่วงที่ต้นยางยังไม่ให้ผลผลิต ตั้งแต่ 21 กันยายน 2527 ถึง 20 กันยายน 2535 และภายหลังจากที่ต้นยางได้รับความเสียหายตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2538 เป็นต้นไป

4.2 ผ่อนผันการชำระหนี้ที่ครบกำหนดชำระ โดยเฉลี่ยเงินที่ค้างชำระทั้งหมดไปชำระให้เสร็จสิ้นภายในกำหนดสัญญา วันที่ 21 กันยายน 2542

5. คณะอนุกรรมการโครงการและการเงินกองทุนฯ (อกท.คท.) ได้มีมติในคราวประชุม ครั้งที่ 4/2541 วันที่ 21 กรกฎาคม 2541 ให้ความเห็นชอบ

6. เห็นสมควรพิจารณาขอกู้เงินดอกเบี้ยเงินกู้ และผ่อนผันการชำระเงินงวดให้แก่ นางอำไพ ลากกลาง ซึ่งตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการให้กู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมแก่เกษตรกรและสถาบัน เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2536 ข้อ 32 “ในกรณีที่มีภัยธรรมชาติ หรือภัยจากโรคพืช หรือ ศัตรูพืช หรือมีเหตุจำเป็นอื่นเมื่อผู้กู้ร้องขอ ให้คณะกรรมการพิจารณาลดดอกเบี้ยเงินกู้ได้ตามสมควร แก่กรณี” และข้อ 37 วรรคสอง “ในกรณีไม่อาจปฏิบัติตามระเบียบนี้หรือมีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติ ตามระเบียบนี้ ให้เลขาธิการส.ป.ก. เสนอคณะกรรมการพิจารณากำหนด วิธีปฏิบัติสำหรับกรณีนั้น ต่อไป”

ประเด็นที่เสนอขอ

1. ขออนุมัติขอกู้เงินการจัดเก็บดอกเบี้ยเงินกู้ให้แก่ นางอำไพ ลากกลาง ดังนี้
 - 1.1 ดอกเบี้ยที่เกิดขึ้นระหว่างวันที่ 21 กันยายน 2527 ถึง 20 กันยายน 2535 เป็นเงิน 21,035.07 บาท
 - 1.2 ดอกเบี้ยตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2538 เป็นต้นไป (จากต้นเงินกู้ 7,458 บาท ที่ลงทุนในเนื้อที่ 5.5 ไร่)
2. ขออนุมัติผ่อนผันการชำระหนี้ที่ครบกำหนดชำระเงินงวดตั้งแต่ 21 กันยายน 2534 โดยให้เฉลี่ยเงินที่ค้างชำระทั้งหมดไปชำระให้เสร็จสิ้นภายในกำหนดสัญญา 21 กันยายน 2542

มติคณะกรรมการ อนุมัติตามเสนอ

เรื่องที่ 3.7 บริษัท เวียงชัยผางามก่อสร้าง จำกัด ขออนุญาตใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเป็น การชั่วคราว

เรื่องเดิม

1. บริษัท กิตติชัยก่อสร้าง จำกัด (ซึ่งเป็นชื่อเดิมของบริษัท เวียงชัยผางามก่อสร้าง จำกัด) เคยได้รับอนุญาต จาก ส.ป.ก. ให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย เนื้อที่ประมาณ 33-0-90 ไร่ เพื่อดำเนินการตั้งโรงงานย่อยหิน มีกำหนด 3 ปี นับแต่วันที่ 19 พฤศจิกายน 2528 ถึงวันที่ 18 พฤศจิกายน 2531 โดยชำระค่าตอบแทนให้ ส.ป.ก. ปีละ 15,948 บาท ส่วนการระเบิดและย่อยหินบริษัทฯ ได้รับอนุญาตตามมาตรา 9 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน และต่อมาก็ได้รับประทานบัตรชั่วคราว มีกำหนดเวลา 1 ปี ซึ่งได้หมดอายุแล้วตั้งแต่วันที่ 12

สิงหาคม 2540 บริษัทฯ จึงได้ยื่นขอใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน เพื่อนำไปขอประทานบัตรชั่วคราว มีกำหนดเวลา 1 ปี

2. ในการประชุม คปก. ครั้งที่ 3/2541 เมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2541 ที่ประชุมได้พิจารณาการขอใช้ที่ดินของบริษัท เวียงชัยผางามก่อสร้าง จำกัด ดังกล่าวแล้ว มีมติให้คณะกรรมการ โดยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและนักกฎหมายรวมอยู่ด้วย เพื่อทำการศึกษาข้อมูลรายละเอียดและข้อเท็จจริงให้ชัดเจน โดยให้ ส.ป.ก.เป็นผู้ดำเนินการรวมทั้งประสานงานในการขอข้อมูลเพิ่มเติมจากจังหวัดเชียงรายเกี่ยวกับความเห็นของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดด้วย และให้นำผลการพิจารณาเสนอคณะกรรมการพิจารณาต่อไป

3. คณะเจ้าหน้าที่ซึ่งประกอบด้วย นิติกร จากกรมทรัพยากรธรณี นิติกร จาก ส.ป.ก. และเจ้าหน้าที่ของจังหวัด ได้แก่ เจ้าหน้าที่จาก ส.ป.ก.จังหวัดเชียงราย เจ้าหน้าที่จากทรัพยากรธรณี จังหวัดเชียงราย ร่วมกับฝ่ายปกครองท้องถิ่นคือปลัดอำเภอเวียงชัย และตัวแทนของราษฎรในท้องถิ่น คือ ประธาน อบต.ผางาม และ กำนันตำบลผางาม ได้ออกไปตรวจสอบพื้นที่บริเวณที่บริษัทฯ ขอใช้ที่ดินแล้วสรุปผลได้ดังนี้

1. สภาพพื้นที่ที่ขอใช้ประโยชน์ และการใช้ประโยชน์ในที่ดิน

พื้นที่ที่ขอใช้ประโยชน์ ใช้เป็นที่ตั้งโรงโม่และย่อยหินไม่สามารถใช้ประกอบเกษตรกรรมได้ บริเวณที่บริษัทเวียงชัยผางามก่อสร้าง จำกัด เคยได้รับประทานบัตรชั่วคราวทำเหมืองแร่ หินอุตสาหกรรมชนิดหินปูน (เพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง) มีเนื้อที่ 5 ไร่ ซึ่งสภาพ พื้นที่เป็นภูเขา ชื่อ ดอยแม่เอกรู อยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำ ชั้นที่ 1 บี และกระทรวงอุตสาหกรรม ได้มีประกาศกำหนดให้เป็นพื้นที่แหล่งหินอุตสาหกรรม แล้ว ตามประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่องกำหนดพื้นที่แหล่งหินอุตสาหกรรม ฉบับที่ 8 ประกาศ ณ วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ.2540

ปัจจุบัน ไม่มีการทำเหมืองแร่ และประกอบกิจการโรงโม่และย่อยหินในบริเวณนั้น เพราะประทานบัตรชั่วคราวหมดอายุแล้ว

2. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และการประกอบเกษตรกรรม

พื้นที่ที่ขอใช้ประโยชน์ อยู่ห่างจากที่ตั้งชุมชนประมาณ 2 - 3 กม. ในการทำเหมืองแร่หินที่ผ่านมา บริษัทฯ ใช้วิธีการพ่นน้ำกำจัดฝุ่นละออง ซึ่งไม่ก่อให้เกิดมลภาวะมาก และไม่รบกวนการประกอบเกษตรกรรมของเกษตรกรบริเวณใกล้เคียงโดยจากการสอบถามเกษตรกร ซึ่งได้รับที่ดินจาก ส.ป.ก. บริเวณนั้นได้ข้อมูลว่า ที่ดินใช้ทำนาได้เพียงปีละ 1 ครั้ง (อาศัยน้ำฝน) นอกจากนี้ไม่ได้ใช้ที่ดินทำประโยชน์ อะไร ที่นาอยู่ห่างจากรัศมีการกระจายของหิน

3. ผลกระทบต่อประชาชนในพื้นที่

บริเวณพื้นที่ที่ขอใช้ประโยชน์ ในรัศมี 2-3 กม. ไม่มีบ้านเรือนราษฎรตั้งอยู่ ห่างออกไปจึงเป็นที่ตั้งหมู่บ้าน (หมู่ 1 บ้านร่องห้า และหมู่ 9 บ้านป่าบง) ฝุ่นละอองและเสียงจากการระเบิดและย่อยหิน จึงไม่มีผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของราษฎรมากนัก ฝ่ายผู้ปกครองท้องถิ่น (ปลัดอำเภอ, ประธานสภา อบต.ผางาม และกำนันตำบลผางาม) แจ้งว่าไม่เคยได้รับการร้องเรียนจากราษฎรจากการประกอบกิจการของบริษัทฯ

4. ความเห็นของตัวแทนราษฎรในพื้นที่

ประธานสภา อบต. ผางาม (นายจตุฏฐ์ ปวง) และกำนันตำบลผางาม (นายสมบุญ พรหมแบน) มีความเห็นว่า บริษัทฯ เคยได้รับอนุญาตให้ระเบิดและย่อยหิน ตาม มาตรา 9 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน จนต่อมาจึงได้รับประทานบัตรชั่วคราวทำเหมืองแร่หิน ซึ่งหมดอายุไปแล้ว บริษัทฯจึงได้ยื่นเรื่องขอความเห็นชอบ จากสภา อบต.ผางาม เพื่อขอประทานบัตรเหมืองแร่หินอุตสาหกรรม ตามประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม กำหนดพื้นที่แหล่งหินอุตสาหกรรม บริเวณดอยแม่เอกรู ซึ่งบริษัทฯได้รับการจัดสรรจากกรมทรัพยากรธรณีในเนื้อที่ 40 ไร่ (ซึ่งมีส่วนหนึ่งทับซ้อนกับพื้นที่ 5 ไร่ ที่ขอประทานบัตรชั่วคราวนี้ด้วย) และยังมีอีก 4 บริษัทฯ คือ หจก.หาญกิติชัย, บริษัทเบิร์ดอาย, บริษัทสโตนวิลล์ และบริษัทเชียงรายธนวงศ์ ยื่นขอความเห็นชอบในการประชุมครั้งนี้ด้วย แต่ สภาอบต.ผางาม มีมติเห็นชอบให้บริษัท เวียงชัยผางามก่อสร้าง จำกัด ขอประทานบัตรทำเหมืองแร่หินได้เพียงรายเดียว เพราะเห็นว่าบริษัทเวียงชัยฯ เคยได้รับอนุญาตประกอบกิจการนี้มาก่อน และมีโรงงานโม่และย่อยหินอยู่แล้ว สามารถประกอบกิจการได้เลยหากได้รับอนุญาต ส่วนอีก 4 บริษัทฯ ยังไม่มีความชัดเจนเรื่องขอบเขตพื้นที่ที่ขออนุญาต ความสามารถของบริษัทในการดำเนินการ (ตามบันทึกการประชุมสภา อบต.ผางาม สมัยวิสามัญ ครั้งที่ 3/2541 เมื่อวันที่ 8 มิถุนายน 2541)

ทั้งนี้ ในการพิจารณาให้ความเห็นชอบการขอประทานบัตรในเขตพื้นที่ อบต. ได้คำนึงถึงหลักเกณฑ์ 4 ประการ คือ

- ก. ไม่เป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร
- ข. อยู่ห่างจากที่ตั้งชุมชนพอสมควร
- ค. ความสามารถของผู้ประกอบการ
- ง. มีโรงโม่หินในพื้นที่นั้นอยู่พอเพียงแล้วหรือไม่ (ปัจจุบันมีโรงโม่หินอยู่ 2 แห่ง คือ โรงโม่หินของบริษัทเวียงชัยฯ และบริษัทเชียงรายแลนด์)

ส่วนผลอื่นๆ ที่ได้รับจากการประกอบกิจการของบริษัทเวียงชัยฯ ที่ผ่านมา คือ ทำให้ราษฎรในพื้นที่นั้นมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการรับจ้างบริษัทประมาณเดือนละ 4-5,000 บาท นอกจากนี้ยังช่วยพัฒนาพื้นที่ เช่น การซ่อมแซมถนน

สรุป ความเห็นของคณะเจ้าหน้าที่

การทำเหมืองแร่หิน และการประกอบกิจการโรงโม่และย่อยหินของบริษัท เวียงชัยผางามก่อสร้าง จำกัด ไม่มีผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อมต่อราษฎรและการประกอบเกษตรกรรมในพื้นที่ใกล้เคียง

ความเห็นของ ส.ป.ก.

1. พื้นที่ที่บริษัทฯ ได้รับประทานบัตรชั่วคราวทำเหมืองแร่หิน อยู่ในพื้นที่ที่ทางราชการประกาศเป็นพื้นที่แหล่งหินอุตสาหกรรม บริษัทฯ จึงขอประทานบัตรเพื่อทำเหมืองแร่หินอุตสาหกรรมได้ ส่วนพื้นที่ที่ใช้เป็นที่ตั้งโรงโม่และย่อยหิน บริษัทฯ ได้รับอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน

2. เมื่อประทานบัตรชั่วคราวของบริษัทฯ หหมดอายุไปแล้ว ตั้งแต่วันที่ 12 สิงหาคม 2540 หากบริษัท ฯ จะขอประทานบัตรชั่วคราวมีกำหนด 1 ปี จะต้องนับระยะเวลาเริ่มต้นใหม่นับแต่วันที่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมอนุมัติ

3. การยินยอมให้ใช้พื้นที่เพื่อขอประทานบัตรชั่วคราว จึงเป็นการให้ความยินยอม นับแต่วันที่บริษัทฯ ได้รับประทานบัตรชั่วคราว ไม่มีผลย้อนหลังไปถึงวันที่ประทานบัตรชั่วคราว (เดิม) หหมดอายุ ดังนั้นจึงไม่เป็นเหตุกระทบถึงรูปคดีที่บริษัทฯ ถูกดำเนินคดีในข้อหาทำเหมือง โดยไม่ได้รับอนุญาต ซึ่งทราบว่าขณะนี้พนักงานสอบสวนได้เสนอเรื่องต่อพนักงานอัยการเพื่อฟ้องคดีแล้วแต่พนักงานอัยการได้ส่งเรื่องคืนเพื่อให้สอบสวนเพิ่มเติม

คำขอ

ขอให้คณะกรรมการ พิจารณาคำขอใช้ที่ดินของบริษัท เวียงชัยผางามก่อสร้าง จำกัด

มติคณะกรรมการ อนุญาตให้บริษัท เวียงชัยผางามก่อสร้าง จำกัด ใช้ที่ดินได้ตามที่เสนอขอ และให้บริษัท ฯ ไปดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องต่อไป

ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องเพื่อทราบ

เรื่องที่ 4.1 รายงานความก้าวหน้าของการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปีงบประมาณ 2541 (1 ตุลาคม 2540 - 31 กรกฎาคม 2541)

มติคณะกรรมการ รับทราบ

เรื่องที่ 4.2 รายงานผลการดำเนินงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ปีงบประมาณ 2541 (1 ตุลาคม 2540 - 31 กรกฎาคม 2541)

มติคณะกรรมการ รับทราบ

เรื่องที่ 4.3 รายงานผลการดำเนินงานตามแผนเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิรูปที่ดิน
(กองทุนที่ดิน) ประจำปีเดือน มีนาคม 2541

มติคณะกรรมการ รับทราบ

เรื่องที่ 4.4 การดำเนินการเกี่ยวกับชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ รับทราบ

เรื่องที่ 4.5 การเช่าซื้อที่ดินของรัฐในเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ รับทราบ

ระเบียบวาระที่ 5 เรื่องอื่น ๆ

เรื่องที่ 5.1 การจัดส่งเอกสารวาระการประชุม

ผู้แทนปลัดกระทรวงมหาดไทยได้เสนอความเห็นต่อที่ประชุมว่าในการประชุมครั้งนี้ กระทรวงมหาดไทยได้รับเอกสารวาระการประชุมในระยะเวลาที่ใกล้เคียงกับกำหนดการประชุม ทำให้ไม่มีเวลาเพียงพอที่จะพิจารณารายละเอียดในแต่ละเรื่องได้ โดยเฉพาะเรื่องที่เป็นประเด็นปัญหาข้อกฎหมายที่มีผลเกี่ยวเนื่องกับกระทรวงมหาดไทย ซึ่งจะต้องหารือรายละเอียดร่วมกันระหว่างหน่วยงานภายในของกระทรวงมหาดไทย เพื่อให้ได้ข้อมูล รายละเอียด เหตุผล และข้อเท็จจริงที่จะนำมาเสนอในการประชุม เพื่อให้ได้มติคณะกรรมการที่สมบูรณ์ จึงใคร่ขอให้ฝ่ายเลขานุการช่วยเร่งรัดจัดส่งเรื่องที่จะนำเสนอ คปก.ให้กระทรวงมหาดไทยเป็นการล่วงหน้าด้วย

มติคณะกรรมการ 1. ให้ ส.ป.ก.ในฐานะฝ่ายเลขานุการการจัดส่งเอกสารวาระการประชุมให้กรรมการเป็นการล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 1 สัปดาห์

2. ห้ามมิให้มีการเสนอเรื่องที่เป็นวาระจร ยกเว้นเรื่องที่เป็นนโยบายสำคัญ
และเร่งด่วน

อนึ่ง ประธานได้กำหนดให้มีการประชุม คปก.ครั้งที่ 5/2541 ในวันพุธที่ 23 กันยายน
2541 เวลา 9.30 น.

เลิกประชุมเวลา 12.30 น.

(นายอภิชัย การุณยวนิช)

เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
กรรมการและเลขานุการ
คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

(นายกำธร เชื้อสุวรรณ)

นิติกร 9 ชข.

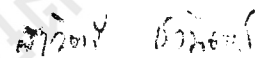
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการกองคณะกรรมการ
ปฏิรูปที่ดินและประสานราชการส่วนภูมิภาค
ผู้ตรวจรายงานการประชุม

(นายศรีโรจน์ จิรวัดน์จรรยา)

เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป 6

ผู้จดรายงาน

(นางสาววิตรี ขวณิตย์)

เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป 5

ผู้จดรายงาน